

LA ACADEMIA CALASANCIA

Fundador: RDMO. P. EDUARDO LLANAS, SCH. P.

Año XXXVI — N.º 810

MAYO 1927

Hojas de un Breviario

Es día santo por antonomasia. Por las calles de la ciudad ha menguado por piadosa tradición, el tránsito. Con reverberaciones de luz en el magestuoso dosel de un cielo claro, luce el sol, reventando los botones de las hojas y abriendo los capüllos de las flores por mandato de Naturaleza que celebra sus anuales desposorios con la Primavera. Marchosas y triunfantes, enmarcadas con espléndida superación de sí mismas en clásicas mantillas de encaje, corretean por las calles las mujeres de alma española que todavía pregonan la galanura de una prenda nativa, incomparable y como nacida para recatarlas en las visitas a los Sagrarios. Bendita seas mujer española que gustas recibir en tus sienes el beso juguetón de tu mantilla de encajes. Tu amas y respetas la tradición y el amor y respeto a la tradición es símbolo de exquisiteces de espíritu.

En los soportales de los templos, el tomillo, la alhucema y el romero, esparcen las fragancias de sus perfumes que saben a olor no aprendido, puro y fresco como las brisas que mecen sus tallos en las laderas de los montes. El buen pueblo afluye y refluye de sus interiores en democrática confusión de valores morales, el de fe sencilla, el hombre de buena voluntad, el llagado y contrito, los que van por ver y ser vistos con la fría indiferencia del espectador. Y el rasgueo rítmico de los suelos por la muchedumbre en trasiego, se mezcla ya con las vocécitas debilitadas de emoción de unas monjitas que cantan en los coros, ya con el fuerte golpear de los muchachos que siguen también la piadosa tradición de simbolizar la muerte de aquellos ciegos judíos que martirizaron a su Dios y Señor...

En lo alto del altar mayor, rodeado de luz, en una urna, todo amor y misericordia por los hombres vive realmente Cristo bajo las especies sacramentales. Es el místico cordero inmolado por la salvación de las almas en la cima cruenta del Calvario, el mismo que hace veinte siglos, humillado y escarnecido por los hombres bajo las pobres vestiduras del hijo de Adán, encubrió su divinidad y sufrió muerte afrentosa de cruz para expiar generosamente la muchedumbre de nuestros pecados. Si no cabe dádiva de amor más sublime que la de la Encarnación del Hijo de Dios en la naturaleza humana para salvarnos, no cabe tampoco dolor humano mayor que el que fué necesario sobrellevar para borrar todas las iniquidades de los hombres.

En el fervor de una meditación llena de paz, pretendo descubrir la razón de ser fuerte Jesús ante tanto sufrimiento, y en los libros sabios de teólogos y místicos, hallo su justificación en el amor infinito con que el Divino Maestro se entregaba al sacrificio para la salvación del humano linaje.

Pero no es ello todavía bastante. Los solos encuentros de Jesús con su Madre amantísima en el Calvario debían abatir su naturaleza humana y llevarla al paroxismo del dolor, agotando las fuerzas mismas de ese amor sin tasa ni superación.

Era precisa otra razón de tanta fuerza como aquellas sublimaciones de amor y caridad para que el Hijo del hombre pudiera conllevar el cáliz de sus infinitas amarguras, y ella fué, que su dolor no era merecido, que ninguna parte le correspondía por la expiación de sus propios actos en el sacrificio que ofrecía a su Divino Padre por la salud de los hombres. Sólo el dolor que no es merecido, por grande que sea, es soportable, porque aquel dolor es de por sí confortante y cicatrizador.

Si queréis lograr el triunfo de vosotros mismos y vencer al dolor, procurad, tomando por modelo al Divino llagado, que los dolores y pesares que en vuestra vida Dios os envíe no sean merecidos, que no sean la consecuencia de vuestros yerros, pecados e ingratitudes y sin merecer el dolor, no temáis el dolor de la vida, que ese dolor no merecido es llevadero y confortante, porque va mezclado con bálsamos de la sangre divina que manó de las heridas del Médico Santo que venció al dolor y constituye la columna de oración de los que sufren con Cristo que asciende constante al trono del Allísimo.

RAMÓN RAFAEL.

La Pedagogia Calasància ⁽¹⁾

pel Dr. Angelo Campanelli, President del "Ginnasio Comunale" de Mirandola

(Continuació)

En sembla ara que no serà inoportú de parlar sumàriament de les Autoritats escolàstiques dins l'Institut Calasanci: Són: 1er el Rector de la família religiosa; 2^{on} el Prefecte de les escoles; 3er els mestres; 4^t el Prefecte de l'oració contínua; cal afegir a aquests el P. Provincial i el P. General, que poden visitar les escoles i investigar els seus afers quan vulguin. Calasanç desitja ardentment que tots, sense distinció de classe, i segons el propi ofici, treballin i acompleixin escrupulosament llur deure per al bé del jovent i de l'Institut. "Que posin en aquest (*en l'ensenyament*) el màxim esforç més que en tota altra cosa, i que tots s'hi interessin, qui d'una manera, qui d'una altra", així escrivia al P. Reali amb data del 4 de maig de 1629.

Bellíssim és el concepte que té Calasanç del Superior de la família religiosa: concepte que es transparenta molt bé del seu epistolari, el qual no és sinó el reflex de la seva acció quotidiana.

Es bo de reportar alguna d'aquestes lletres per llur estreta relació amb la pedagogia de l'Ordre. "Sàpiga V. R. que l'obediència dels subjectes no es fonamenta damunt els títols del superior sinó damunt l'exemple i damunt les bones obres que ell fa, el qual ha d'ésser sempre el primer de posar mans a l'obra. De l'oblit d'aquest principi, i de la recerca per part del superiors de governar amb la major impetuositat, ve en gran part el relaxament de les coses religioses"; i després d'altres consells, acaba així: "El superior primer ha de donar l'exemple i després ha de corregir els altres"; tot això al P. Fedeli, Provincial de Nàpols. I al P. Reali, amb data de 6 de gener de 1629, li escriu: "Ha d'ensenyar més amb l'exemple que amb les paraules"; i encara al mateix P. Fedeli amb data de 23 de juny de 1644: "Ha d'ésser el primer en tota cosa, el primer en l'observança de la regla, el primer en l'exercici de l'ensenyament, visitant les escoles i procurant d'ésser útil als deixebles, de suplir els mestres, d'ajudar-los tantost en una classe com en una altra. Amb aquesta conducta donarà molt gran exemple als mestres i als deixebles... farà guanyar

(1) Vegeu pàgs. 123, 161, 210, 243 i 273 del volum de 1926 i 3, 35, 76 i 115 del present volum.

singular crèdit a les escoles, i induirà, a més, els pares i el germans laics a la seva imitació". "Mai no serà tan gran la diligència que esmercem en les nostres escoles, que no estiguem obligats a acréixer-la encara. I així com quan van bé les coses, tot el mèrit i la glòria són atribuïts al Superior, contràriament, quan les escoles van malament, tot el descrèdit és per al Superior el qual és responsable davant Déu; per això cal que vetlli amb gran diligència"; tot això al P. Cherubini, amb data de l'1 de juny de 1629. "El Superior ha d'ésser dotat d'una paciència a tota prova, de tal guisa que mai no es mostri irat; que prefereixi de cridar a part el culpable, i l'amonesti amb bondat de pare"; tot això al P. Paolo de Sta. Magdalena, amb data de 9 d'agost de 1632.

El Superior ha de tenir gran cura de la salut dels religiosos que depenen d'ell, i per això: *Invigilet ne quis in studiis, vigiliis, abstinentiis et aliis poenitentiis externis ac laboribus plus temporis insumat, quae magna nocumenta valetudini afferre solent, et maiora bona impedire. Item defendat tam domi quam foris, praecavendo et remedia opportuna adhibendo, ne subditorum sanitati quid noceat. Constit.* pàgs. 236-37.

La bonesa del seu ànim no era, però, deslligada de la fermesa, car no oblidava que aquella sense aquesta és feblesa, i que la segona sense la primera és odiosa i contrària als principis evangèlics. "L'excessiva bonesa, per no dir negligència de V. R. menarà a perdre aquests jovencells", escrivia al P. Garzia en 15 de març de 1630; i al P. Bandoni: "Si també a V. R. com a bon pare i més encara com a mare no mancarà el desig de promoure la perfecció dels subordinats, que no li manqui, per això, tothora que calgui, un xic de fermesa". "Em sembla que V. R. és excessivament indulgent amb la idea d'induir amb la màxima benignitat els seus subordinats a practicar el bé; però no s'enganyi; l'excessiva indulgència no serveix sinó per a obrir una ferida, i per a fer-la incurable. En això cal procedir amb molta precaució". Així escrivia al P. Garzia l'11 de setembre de 1627.

Dins les famílies religioses escolàpies tothom indistintament ha d'ésser educador de la joventut, àdhuc els confessors, als quals Sant Josep donava sempre òptims adoctrinaments concernint la manera de confessar els minyons. Heus aquí ço que en esguard d'això prescriuen les *Constit.* "Entre els altres ministres subalterns hi haurà un confessor destinat a escoltar les confessions dels estudiants; per això amb gran amor i benignitat el confessor ha de guanyar per a Déu, mitjançant l'afecte, els jovencells, i ha de captar-se llur respecte i llur amor, de guisa que tots l'admirin com a pare, i no s'avergonyeixin de confessar-li llurs pecats".

* * *

Vejam breument la concepció que Calasanç tenia de l'escola, i les relacions entre ell i els seus religiosos, sempre havent esguard a l'en-

senyament. "Entre totes les accions que hom pot practicar en aquesta vida, l'ensenyament de la Doctrina cristiana és la més excel·lent", escrivia al P. Garzia el 7 de juliol de 1629. Aquest concepte referent a l'ensinistrament i l'educació dels minyons, fa venir a la memòria la conegudíssima i cèlebre sentència de Ciceró *Ars docendum puerorum nobilis est*, amb la diferència que aquest afirmava un principi, i aquell el traduïa a la pràctica en mig de lluites i de persecucions.

Escrivia al P. Graziani: "Lloat sia Déu qui ens ha constret a fundar les Escoles Pies entremig de tantes contradiccions". En qualitat d'home pregonament religiós, i de gran intel·ligència, no s'atribuïa el mèrit d'haver fundat una Ordre Religiosa tan benèfica per al poble i per a la civilitat, ans adorava els designis inescrutables de Déu, qui es valia d'un home qualsevulla per a revelar la seva voluntat; i tot i reconèixer ell mateix que la seva Ordre era destinada a reportar un gran bé dins la societat, no volia que se li n'atribuís cap lloança, sinó que hom ho regraciés exclusivament a Déu qui és l'artífex del bé. Quanta de saviesa en aquestes concepcions! quanta de humilitat en l'acompliment d'obres tan grans! en veritat ell és digne d'ésser glorificat com a sant! *Qui se humiliat exaltabitur*.

De les lletres següents podem deduir el zel i la cura que volia que tinguessin els seus religiosos en l'acompliment de llur deure envers l'escola. "Que es dediquin amb la major diligència possible a la pràctica de les escoles", escrivia al P. Reali amb data de 24 de febrer de 1629; i el 18 de maig del mateix any escrivia al mateix pare: "Moltes vegades hom li ha escrit advertint-li que posin la màxima diligència en l'ensenyament, puix que és el nostre principal ministeri". El 5 de gener de 1630 escrivia: "En totes les meves lletres exhorto a fi que hom posi en l'ensenyament la major sol·licitud, àdhuc quan per aquest motiu calgués ajornar d'altres exercicis; perquè el nostre principal deure és l'exercici de les escoles, i si no l'acomplim amb exactitud ens desviem del camí de la nostra salvació. Pel mateix motiu, el Superior ha d'ésser molt vigilant en això i ha de contribuir amb el seu treball al mateix fi". Escrivia al P. Reali amb data del 18 de maig de 1629: "He escrit molts cops que hom tingui gran cura en les escoles, per tal com és el nostre peculiar Institut".

(Seguirà)

Noces d'or del Cardenal Mistrangelo

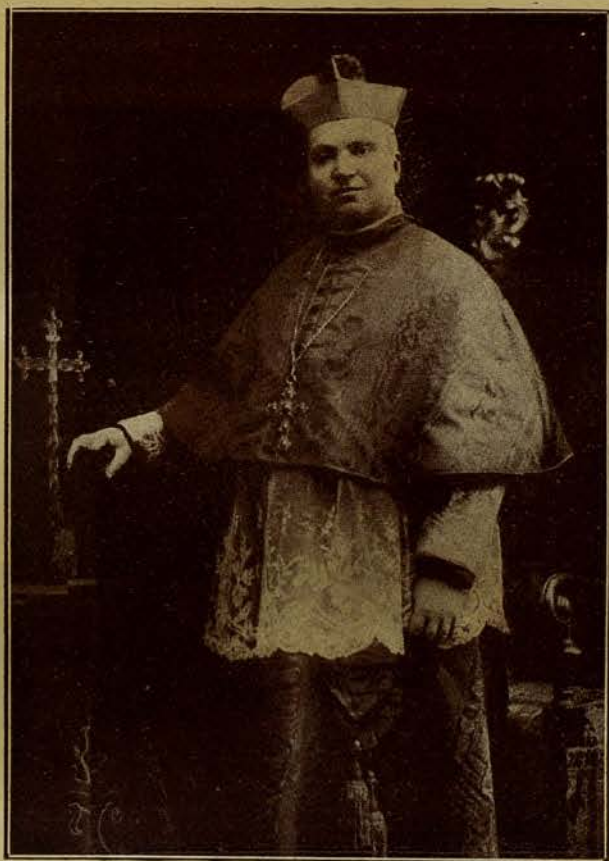
Aquest Eminentíssim Purpurat de la Santa Església Romana, Arquebisbe de Florència des del 1899, fill il·lustre i devotíssim de Sant Josep de Calassanç, ha celebrat la Missa d'or de la seva ordenació sacerdotal a la meravellosa i insigne Catedral Florentina, acompanyat de diversos Prelats, Autoritats de la clerecia seglar i regular i de tot el poble florentí, ço que constituï una grandiosa prova d'afecte i veneració a son Pastor i Pare, glòria de l'Església.

Sabíem que el Cardenal Mistrangelo coneixia i amava la nostra terra; quan, però, en tornar de Roma amb ocasió de la Pelegrinació escolàpia, per l'Any Sant de 1925, plens de les gràcies del Jubileu, fresca encara la visió del Sant Pare Pius XI, feliçment regnant, la càlida paraula del qual, sadolla d'afecte envers l'Ordre Calassància i la gran família dels seus deixebles era un dels més grans records i un dels millors consols que ens emportàvem de la Ciutat Eterna, llavors fou quan, deturant-nos a Florència la Secció de terra de la Pelegrinació, es manifestaren amb esclat d'intens entusiasme i pregon afecte els corrents de simpatia del Cardenal Mistrangelo envers la nostra Pàtria. Ell ens parlà en audiència privada i pública, i en espanyol perfectè feia arribar al fons de l'ànima els batecs del seu cor, amarat d'amor a l'Escola Pia, a la joventut, zelós de les ànimes per tal que serveixin Déu i glorifiquin la Santa Església; gosàriem dir que aquests corrents d'afecte, aquesta visió de Mons. Mistrangelo era la postdata d'aquella audiència del Papa a la Sala de Beatificacions. Poques vegades havíem sentit tan fondes i simultànies les harmonies de la fe, pàtria i amor com en escoltar l'eloqüent paraula del Cardenal Mistrangelo.

No té res d'extrany, que el govern pastoral de la diòcesi florentina sigui en mans de l'Emm. Cardenal Mistrangelo fecundíssim i ple de prosperitats espirituals.

A les valuoses i innumbrables felicitacions ajuntem la nostra tan humil com sentida, i de tot cor li adrecem el nostre «Ad Multos annos».

M. A. E.

Emm. ALFONS MARIA MISTRANGELO, Escolapi
Cardenal del títol de Sta. Maria dels Angels
Arquebisbe de Florència
que ha celebrat ses
NOCES D'OR de sa ordenació sacerdotal

Dues lletres memorables de St. Josep de Calassanç

L'any 1638, es trobava a Guissona, diòcesi d'Urgell, el P. Melcior Alacchi de Tots els Sants, escolapi italià enviat allí pel Sant Fundador de l'Escola Pia per establir la primera casa de la seva Ordre a la nostra terra. Foren moltes les lletres que Sant Josep de Calassanç li escriví en els dos anys que hi estigué, puix en el 1641 calgué abandonar-ho tot per la guerra; però hom pot qualificar verament de memorables les dues primeres, per la relació que tenen amb la nostra terra. La primera no es troba en la col·lecció original de vuit volums que com a sagrada relíquia es conserva a l'arxiu generalici de St. Pantaleó de Roma, sinó en altra col·lecció escrita de pròpia mà i copiada de l'original, com totes les altres, pel P. Joan Carles Caputi de Sta. Bàrbara, que fou el primer que recollí i col·leccionà les lletres del Sant, i gràcies al qual coneixem avui algunes lletres seves, que en l'esmentada col·lecció original, de molts anys posterior al P. Caputi, no hi figuren, o per haver-se perdut, o perquè foren regalades a persones devotes del Sant o als nostres Col·legis.

Diu així la primera:

Al P. Melcior de Tots els Sants.

Guissona, a Catalunya.

P. Ch. He rebut dos plecs de lletres de V. R., el primer escrit a Sagovia (*sic* en la col·lecció esmentada), i el segon a Guissona; en aquest darrer m'explica la manera com s'ha començat la fàbrica de la casa a la vila de Guissona, la qual, segons el meu parer, em sembla el lloc més apropiat de la diòcesi d'Urgell. He rebut també alguns ins-

truments autèntics a favor de la dita fundació, com així mateix altres escriptures a propòsit i a lloança de la fundació. Espero que amb tan bons començaments, en resultarà una òptima fi.

Quant al P. Sebastià no en sé res de molt temps, però confio que vindrà, i quant al P. Pere (Cassani), convé que sàpiga que el 12 d'abril passat va sortir de Roma amb tres companys, ço és, el P. Onofri, el P. Joan Francesc de l'Assumpta i un clergue, vers Alemanya, i tinc avís que han arribat ja a Nicolsburg, a Moràvia, on tenim tres cases molt observants i amb molta concurrència de noiets dels heretges, els quals es converteixen amb molta facilitat a la nostra santa fe, i el que és més d'admirar, amb el consentiment dels seus propis pares, veient que nosaltres no pretenem altra cosa que aliment i vestit, i els diuen que si Déu els crida per aquest camí, vagin per on Ell els crida; és per això, doncs, que no serà pas possible per ara que el P. Pere pugui venir a aqueixes terres, però no mancaran altres persones que hi puguin venir i si es farà una bona casa i ben capaç, jo enviaré el Mestre de novicis, el qual, si bé ha estat educat a Itàlia, procedeix, però, i va nèixer a Espanya.

Mentrestant, V. R. no doni l'hàbit a ningú fins que vinguin els que ací seran destinats, i certament no farà poc si atén amb gran diligència a la continuació de la fàbrica, en la qual procurarà de no donar cap molèstia, ni amoïnar ningú, ni mostrar-se mai lleuger en les paraules, ni de caràcter colèric, sinó sempre amb gran mansuetud vers tothom, perquè té de saber que LA NAZIONE CATALANA NON HA PARI AL MONDO PER CHI SI PORTA BENE CON ESSI LORO (amb ells) E PER IL CONTRARIO SI PORTA MALE, i per ésser aquest lloc el primer, on es tindran de vestir i educar alguns novicis, els quals després seran els fundadors de l'Institut en altres Comunitats o pobles, em sembla necessari que no es procedeixi a vestir a ningú, fins que vinguin els Pares destinats, i si les nostres coses amb els Germans Operaris quedaran arreglades aquest istiu, cap allà a la tardor potser podran empendre el viatge vers Barcelona.

Sobretot, procuri atendre a la fàbrica amb gran diligència, però sense impacientar-se mai, puix és gran gràcia de Déu que l'home sigui amo de si mateix, i és de gran exemple per al proïsme. Enviaré també aleshores algunes cartes de germandat per als benefactors. V. R. de part meva farà reverència a Mons. Il·lm. Sr. Bisbe, del qual faig

DUES LLETRES DE SANT JOSEP DE CALASSANÇ

memòria particular sempre a la santa Missa, i també saludarà a tots aquests Srs. Benefactors i amics nostres. De Roma, dia 11 juliol 1638. Si no fos per l'edat de 80 anys que ja tinc, vindria amb molt de gust a aquesta fundació.

Servent en el Senyor.

Josep de la Mare de Déu.

La segona lletra (tercera en ordre cronològic) diu de la manera següent:

Al P. Melcior de Tots els Sants.

Guissona.

P. Ch. A les darreres cartes rebudes de V. R. hi havia alguns instruments relatius a la fundació del convent de les Escoles Pies a Guissona, i al mateix temps hi havia també algunes coses en vers vulgar en lloança de l'Il·lm. Sr. Bisbe i l'Obra nostra. He respost dues vegades i no sé si les meves lletres hauran arribat a les mans de V. R. L'exhortava a atendre a la fàbrica del Col·legi amb diligència, però sempre amb gran mansuetud, i l'avisava que LA NAZIONE CATALANA E SINGOLARE IN BENEVOLENZA A CHI SI PORTA BENE PERCHÉ SONO PERSONE REALI E DI GRAN GIUDIZIO E PRUDENZA, COME V. R. LI TROVERÁ SE CON ESSI SI PORTERÁ CON LE QUALITÁ D'UN BUON RELIGIOSO. L'exhortava encara que no donés l'hàbit nostre a ningú, fins que l'edifici no sigui a propòsit per a l'educació d'alguns novicis, i aleshores procuraré jo d'enviar-li dues o tres persones aptes per a això, i V. R. quan serà acabada la fàbrica, en podrà començar una altra no gaire lluny, perquè així un convent i l'altre puguin ajudar-se mútuament en cas de necessitat. No li dic res més per ara, perquè les ocupacions no m'ho permeten. El Senyor ens beneeixi a tots. De Roma a 4 septembre 1638.

Servent en el Senyor.

Josep de la Mare de Déu.

LLOGARI PICANYOL, SCH. P.

Roma.

Estampa de Maig

La Verge Maria

No valorem prou l'encant que té de veure la imatge de la Santíssima Verge amb un llibre a la mà. Molts artistes s'han enamorat d'aquest tema senzill i tendre que ens mostra, amb l'ensenyament de la Veritat, aquells altres ensenyaments que poden fer-nos posseïdors d'una general cultura.

Però no tots els llibres donaran fuit de perfecció, que molts n'hi haurà d'incapaços per al bé i que van a la conquesta d'esperits febles per encendre-hi corrupció i també impietat. Trobarem tortes i metzines en llibres per a infants, per a adolescents i per a l'edat viril. Vol dir això com és delicada la feina de selecció, la d'expandiment del llibre dintre sa gama abundosa, de pietat, cultura, passatemps i guiatge vers nobles ideals.

Un llibre en les mans amoroses de la Verge Maria ens diu sempre belles i tendres coses. Sembla cantar-nos aquella música d'infants:

«La Mare de Déu quan era xiqueta
anava a costura a aprendre de lletra».

Aquest llibre que ens mostra és el llibre sà, guiador i educatiu. És el llibre amb què es flagel·la l'analfabetisme, que ens recull en la família i ens fa estimar Déu i conèixer les seves coses.

Molts parlaran, en aquest mes de Maig, de flors i ocells, del cel blau o de muntanyes perfumades. Nosaltres hem preferit avui, dintre aquest mes de Maria, curull d'il·lusions i prometes, de parlar del llibre en mans de la Verge, tal com ens la pinta Taddeo Gaddi el florentí, el deixeble amat de Giotto, pintor i arquitecte alhora. Gentil figura la de la Verge estudiosa acollint amorosa els devots pregants, guiada i cobricelada pel Déu de les altures, qui en la pintura de Gaddi vol exquirir-se per donar un major relleu a la dolça imatge de la Verge exemplar.

JOAQUIM RENART.

El placer en la felicidad

Dejamos en nuestro artículo anterior una cuestión pendiente. Podemos formularla con las siguientes palabras: ¿Qué relación existe entre el placer y la felicidad?

Expresamente se la propone Santo Tomás en la Suma Teológica ⁽¹⁾ en estos términos: ¿Se requiere el placer para la felicidad?

La solución que da es concisa y terminante. De cuatro maneras, dice, se requiere una cosa para otra. 1.ª Como preparación, como la disciplina se requiere para adquirir la ciencia. 2.ª Como perficiente, como el alma para la vida del cuerpo. 3.ª Como ayuda extrínseca, como los amigos para hacer algo. 4.ª Como concomitante, como si decimos que el calor se requiere para el fuego. Pues de esta última manera se requiere el placer para la felicidad. El placer proviene de que el apetito descansa en el bien conseguido; como la felicidad es la consecución del supremo bien, no puede haber felicidad sin placer concomitante.

Cuando una potencia está bien dispuesta para su operación, al obrar sobre un objeto adecuado experimenta un placer. Si contemplamos un extenso panorama con variedad y hermosa combinación de objetos y colores iluminados por un sol de primavera; la vista se recrea, goza. Es el apetito natural, la inclinación que todas las potencias tienen hacia su objeto propio y proporcionado la que descansa en la posesión de este objeto que es su bien.

En el hombre, como en los animales, hay otro apetito, otra inclinación que radica ya en una facultad especial: es el apetito sensitivo. Por él buscamos toda suerte de bienes sensibles y mueve todas las fa-

(1) 1.ª 2.^{ae} q. 4. a. 1.

cultades sensitivas para buscarlos. Al conseguirlos, al mismo tiempo que las facultades respectivas se gozan por el bien conseguido, el apetito sensitivo experimenta placer, porque ese bien conseguido conviene a todo el animal (2).

Si el bien que el hombre alcanza es del orden espiritual; la facultad que lo posea, el entendimiento si se trata de un conocimiento, se gozará, porque es de un bien suyo al cual tenía inclinación y en su posesión descansa. Pero la voluntad se gozará también, porque ese conocimiento es un bien del espíritu y de todo el hombre.

El apetito o sensitivo o racional mueve las demás potencias a obrar y eso le da en cierto modo derecho para gozarse de un bien en cuya adquisición ha tomado parte activa. Además, siendo el objeto de la voluntad el fin, lo ha de ser todo aquello que conduce al fin, y al gozarse la voluntad no sólo en su bien propio, sino en los bienes de las demás potencias (3); prueba de que con la posesión de esos bienes nos perfeccionamos y nos disponemos para recibir la perfección decisiva en el último fin, como lo parcial e imperfecto dispone y capacita para lo total y perfecto.

Por lo dicho se comprende cuán feliz y hermosa es la frase de Aristóteles cuando dice que el placer es lo que la hermosura en la juventud (4): es su último complemento; no constituye su perfección ni su vigor ni su salud: es la flor de estas cosas. El fruto, añade Santo Tomás, y de ahí la *fruición* (5).

Pregunta el santo en el artículo siguiente: ¿Es más principal en la felicidad la visión que el placer? (6) Responde: Aristóteles trata esta cuestión en el libro X, cap. 4 de su *Etica* y la deja sin resolver. Pero considerando atentamente vemos que es necesario que la operación sea más principal que el placer. Consiste éste en un descanso de la voluntad; si la voluntad descansa es por la bondad de aquello en que descansa. Luego si la voluntad descansa en una operación es por la bondad de esa operación. No busca la voluntad el bien para el descanso, sino el descanso en la operación que es su bien. Por donde se ve que es un bien más principal la operación en que descansa la voluntad que el descanso de la voluntad en el bien.

(2) Sum. Theol. p. 1.ª q. 80. a. 1. ad 3.um

(3) 1.ª 2.^{ae} q. 10. a. 1.

(4) Eth. L. X. c. IV.

(5) 1.ª 2.^{ae} f. 11. a. 1.

(6) Demuestra en la cuestión anterior y lo estudiaremos, D. m., otro día, que la felicidad del hombre consiste en la visión de Dios.

Así sucede realmente en todos los órdenes de la vida, mientras se observe el debido orden. Un estudiante busca la solución de un problema dado. ¿Por qué la desea? Porque la necesita, es un bien que le hace falta para su carrera o simplemente para ilustrarse. Si esa solución le fuese absolutamente inútil, ni la desearía, ni se complacería lo más mínimo en su posesión. Si vamos a comer con buen apetito, nos atrae la comida, comemos con gusto. Si después de haber comido lo suficiente nos presentan de nuevo los mismos manjares, qué diferencia, casi nos avergonzamos de que aquello que ahora miramos con indiferencia nos haya interesado tanto momentos antes. Una vez adquiridos los elementos necesarios y suficientes para la vida, en lo cual nos hemos complacido, la naturaleza no desea más; tenemos ya el bien que necesitamos y el apetito descansa en su posesión.

Tenemos un cuerpo más pesado que el aire, una piedra. La levantamos, la dejamos libre y ella se dirige hacia el centro de la tierra. ¿Cuál es el fin de ese movimiento? ¿Dar términos a esa inclinación de la piedra? Eso es ridículo, dice Santo Tomás ⁽⁷⁾, porque si no fuera más que eso, la naturaleza no hubiera dado a la piedra esa inclinación. La piedra está inclinada a ocupar el lugar que le corresponde según las leyes de la gravedad y llegada a ese lugar queda en reposo. Cruel hubiera sido la naturaleza, si por un placer tan efímero, como es la comida, nos hubiese impuesto para adquirirla trabajos tan continuos y pesados.

Luego es contra ley natural buscar el placer en un acto, prescindiendo del fin natural de ese acto, del bien que de sí, hecho conforme a ley, está llamado a proporcionarnos.

Si nuestro fin consiste formalmente en conseguir el supremo placer, toda la moral se reduce a puro egoísmo; el primero y máximo mandato de amar a Dios más que a nosotros mismos es injustísimo.

¿De dónde proviene, pues, el desorden por el que apetecemos el placer en sí mismo cualquiera que sea? De nuestra vida animal. Los irracionales buscan los bienes y placeres sensibles en sí mismos por instinto ciego y ordenado, de una manera necesaria y segura. Pueden hacerlo, porque en ellos la vida sensitiva es la superior y el fin de todos sus actos. En el hombre esa vida es de la misma naturaleza que en el irracional; pero no es el fin, tenemos otra superior y la vida animal queda en la categoría de medio.

(7) Sum contra Gentes, L. III c. XXVI.

También nosotros en la vida del espíritu podemos proporcionarnos cuantos placeres queramos hasta el placer infinito que nos dará el último fin, porque en el espíritu no hay cansancio, desgaste de materia ni saciedad. La vida sensible está supeditada a la racional; la razón es la que dirige y manda; la voluntad es la que debe consentir o no consentir los movimientos instintivos que tenemos igual que los irracionales, según sean o no convenientes a la vida superior. El placer puramente estético eleva el espíritu; luego es bueno. Un esparcimiento honesto, una comida moderadamente extraordinaria en día de fiesta aumenta la alegría sensible de una manera ordenada y ésta contribuye al aumento de la alegría espiritual; luego está muy en su lugar y ni la moral natural ni la Iglesia Católica lo han prohibido nunca.

Nolite fieri sicut equus et mulus quibus non est intellectus ⁽⁸⁾. No os hagáis como el caballo y el mulo que no tienen entendimiento. Busquemos bienes y gocemos más conformes con nuestra dignidad racional. La Providencia nos los da suficientes en la práctica de la virtud, la cual es tan placentera, dice Aristóteles ⁽⁹⁾ que quien la sigue no busca fuera de ella placeres postizos.

Examinémonos atentamente y veamos dónde hallamos placer: es eso, según el mismo Aristóteles ⁽¹⁰⁾ y con él Santo Tomás ⁽¹¹⁾, el criterio más seguro para conocer si somos buenos. El que se goza del bien y se duele del mal es bueno. El que experimenta placer en lo que no es bueno o dolor en lo que no es malo, no es bueno.

Concluyamos con San Agustín: *Unde necesse est ut fiat homo beatus unde fit bonus* ⁽¹²⁾. Luego es necesario que el hombre encuentre su felicidad en su bondad.

JULIÁN CENTELLES, SCH. P.

(8) Psal. 31, 9.

(9) Eth. L. I, c. 8.

(10) Id. L. II, c. 3.

(11) 1.ª 2.^{ae} g. 34, a. 4.

(12) Epist. 130.

La caridad cristiana

La caridad es una de las tres excelsas virtudes teologales. El Catecismo la define con hermosa sencillez diciendo que: «Es una virtud sobrenatural que nos inclina a amar a Dios sobre todas las cosas y al prójimo como a nosotros mismos por amor de Dios».

Es la santa caridad un rayo grandioso del amor de Dios para con los hombres. Es el premio que el Altísimo otorga a los que tienen fe y a los que tienen esperanza en lo que la fe les promete: el reino de los cielos. Caridad es amor y la caridad de Dios es el amor divino. Dios es todo caridad para con los hombres, porque les ama con entrañable e infinito amor. El inefable amor que Dios Nuestro Señor nos tiene, se ostenta constantemente y en admirable perspectiva en la obra de la creación y en nosotros mismos. Todo cuanto en el mundo existe está en él para servir al hombre y a éste se halla sujeto y subordinado. El corazón y la inteligencia que al hombre ennoblecen y perfeccionan, poniéndole a inmensa altura de los demás seres creados de la naturaleza y enlazándole con el mundo suprasensible y espiritual, y por efecto de ellos, espiritualizándole y santificándole, efecto son del amor inmenso que Dios nos tiene y gracias y joyas de tan subido valor, que nunca sabremos comprender y agradecer bastante.

La caridad celestial, nos hace grandes y santos, porque nos hace participantes de los dones y bienes de Dios y nos pone en condiciones de hacer santos a todos nuestros semejantes. Dios nos dignifica y ennoblece con la caridad de cuanto somos y tenemos, de cuanto nos da vida y aliento, de cuanto nos ilumina y sirve, para que nosotros a su vez, dignifiquemos y perfeccionemos a nuestros semejantes, a nuestros prójimos, para que negociemos con los divinos talentos y se los devolvamos acrecentados y multiplicados. El que fué veneradísimo e insigne Obispo de Barcelona, Ilmo. Dr. D. Juan José Laguarda y Fenollera, cuyo apostolado todos recordamos con profunda gratitud, en su precioso *Discurso de la fiesta de la Caridad*, celebrada por la Academia de la Juventud Católica de esta ciudad, escribe estas hermosas palabras: «¡Deus charitas est! Dios es Caridad, según nos dice el apóstol San Juan: de El solo y de El viene a nosotros ese calor inefable que conmueve nuestro pecho y que después cae sobre el pobre y el desvalido y es algo que les consuela, fortalece y mitiga su dolor.

» Nuestra caridad viene de Dios que es caridad y es belleza infinita; se refleja en nuestro corazón y allí produce la dulce emoción de lo que es divino y es bello, y de allí sale después para ir a los pobres y después de consolarles, y embellecerles, sí, poniendo en ellos como reflejos o destellos de la divina belleza.

» Mientras Cristo no pasó por el mundo y no nos trajo esa joya espléndida del Cielo, mientras El no hizo brillar ese sol, que calienta y alumbra, de la cristiana caridad, ¿qué era la sociedad sinó un acervo de hombres, sin otro vínculo que el temor y la fuerza, y qué era el pobre, eso que se llama el pobre y que ha existido y existirá siempre? ¿Qué era el pobre sinó un ser despreciable, repugnante, odiado, escarnecido, que no logró nunca inspirar compasión y benevolencia?

» Nos causa pena y asombro a la vez, percibir en los ecos lejanos de aquella civilización pagana, lo que entonces pensaban del pobre. Basta recordar lo que decía Séneca, por ejemplo, perteneciente a una de las escuelas morales más austeras del paganismo, ese filósofo gentil, de quien han sospechado si conoció y escuchó a San Pablo y por ello enseñó en sus libros algo que puede estimarse como reminiscencia de la doctrina del gran Apóstol; hay que recordar, repito, lo que enseña de modo terminante en su tratado de la Clemencia. ¿Qué es misericordia? se pregunta. *Es un vicio del espíritu*, contesta, *una enfermedad de la mente que todos los hombres deben evitar. El hombre sabio, añade, no debe sentir la compasión.* Recuérdese también a Virgilio, el poeta popular romano, quien pone en el infierno que describe, la despreciable pobreza, *turpis egestas*, y que al trazar la figura de un sabio señala como una de las condiciones indispensables, la de no sentir jamás compasión alguna ante el pobre. *Nec doluit miserias inopem aut invidit habenti*». Los anteriores conceptos del malogrado Prelado de Barcelona son exactísima definición y apología de lo que es la Caridad cristiana. Con transcribirlo, hemos querido además rendir el homenaje de nuestra veneración y admiración al que fué nuestro virtuosísimo y sabio Pastor espiritual.

* * *

La caridad existe solamente en la Religión Católica. No la conocemos en los pueblos paganos, ni entre los impíos e indiferentes, a través de las edades antigua, media y moderna. En los tiempos antiguos, los griegos y los romanos consideraban a los desheredados de la fortuna como a viles instrumentos de trabajo y les hacían sufrir ominosa y mísera esclavitud, tratándoles como a bestias. Disponían libremente de ellos y los vendían o los mataban según su capricho. Las luchas entre hombres y las de éstos con tigres y leones eran, para quienes desconocían a Dios, su pasatiempo y distracción. No era menos adversa la suerte que tenían los que eran de constitución enfermiza y de débil salud: se les abandonaba a la intemperie o se les pre-

cipitaba a un abismo. Jesucristo fué el que cambió radicalmente el modo de ser de la sociedad. Al predicar el amor y la caridad santa entre los hombres, selló la esclavitud con el estigma de la eterna condenación. Quien pretenda hacerse cabal concepto de lo que era la esclavitud, de la opresión y barbarie de los unos, y de la miseria y padecimientos de los otros, que lea, entre otras, las obras de Paul Allard y podrá hacerse cargo que entre los paganos no había caridad.

La Iglesia Católica día tras día se empeñó en dignificar a los hombres todos, no habiendo para ella, otros esclavos, que los que reacios a la gracia divina y al arrepentimiento, no rompen las cadenas que les hacen siervos y esclavos del pecado. Para la Iglesia de Cristo, no hay ricos ni pobres, sabios ni ignorantes, jóvenes ni viejos, privilegiados ni oprimidos. Cuantos viven en gracia de Dios, cuantos son hijos humildes de Dios, cuantos defienden y propagan la doctrina de la Cruz, cuantos bajo su sombra se refugian, todos estos, son nobles y dignos, todos hijos predilectos suyos, todos herederos de la gloria eterna. A través de la edad media, la caridad cristiana continúa ejerciendo poderosa influencia en todos los pueblos y clases sociales, saneando y mejorando las costumbres y las instituciones, siendo buena prueba de ello la creciente fundación de Iglesias y Monasterios, verdaderos asilos de virtud, de la ciencia y de la caridad y amor al prójimo. Las Ordenes monásticas son un canto elocuentísimo de lo que es la caridad, de lo que ellas hicieron por los pobres y humildes, por los abandonados y enfermos. San Francisco de Asís y la Seráfica Orden Franciscana señalan toda la grandeza de la virtud excelsa, excelentísima, de la caridad en nombre y por amor de Dios. En los tiempos modernos la caridad santa ha llegado a su mayor esplendor y por doquiera, en pueblos y ciudades, se deja sentir su acción y su benéfica influencia, atendiendo no solamente a las materiales desgracias y calamidades, a los niños y viejos, a los enfermos y abandonados, sino además a las enfermedades del alma, corrigiendo, consolando, edificando, moralizando y dignificando a cuantos son pobres de espíritu, flacos de corazón, ciegos de entendimiento, reacios a toda gracia y a toda virtud. En las aldeas y villorrios, en los caseríos y despoblados, hemos visto socorrer y hemos socorrido con el pan de la limosna, a los pobrecitos que la piden siempre por amor de Dios y en las ciudades y urbes populosas esta excelsa virtud ha levantado Hospitales y Asilos, Casas para niños y viejos desvalidos, para que allí, solícitamente atendidos se restablezcan de sus dolencias y hallen donde pasar los últimos días de su existencia los que solos se hallan en el mundo. No hablamos por referencia de nadie: sino por haber sido testigos de no pocos actos de caridad practicados por buenos cristianos. En los pueblos hemos visto recibir cariñosamente a los pobres comarcanos que periódicamente, ya en distintos días, ya semanal, ya quincenalmente, ya más de tarde en tarde, según el mayor o menor territorio que recorren alrededor de allá donde tienen el hogar; por ellos y por sus casas pasan y allá reciben hospitalidad y asilo por la noche, cuando la proximidad de esta o la lluvia y la nieve en los días del

invierno les impide continuar su peregrinación por la tierra. No sólo hemos presenciado tan hermosos actos de caridad, sino que múltiples veces nos hemos complacido lo indecible, al ofrendarles a los que piden en nombre del Señor, un pedazo de pan, en conversar con ellos y en preguntarles y enterarnos de sus penas y sinsabores. La entrega personal de la limosna a los pobres, la consideramos como un acto meritísimo, que nos dignifica y ennoblece en alta manera. Amar y atender a los desposeídos de los bienes materiales es una honra y una dicha grandes, que si por un lado agradece y estima el socorrido, más estima y agradece todavía, Dios Nuestro Se'or, pues sus pobres, los que en su nombre piden, son imagen y representación de Jesucristo. Quien solícita y fraternalmente cuida del pobre y con caridad lo recibe, figurarse debe que recibe en su casa a Dios que le colmará de bendiciones y le dará un lugar glorioso en el cielo.

¡Pueblos, venerandos por vuestra historia y tradiciones, casas y hogares que habéis visto pasar siglo tras siglo familias de hombres buenos y honrados, almas egregias, corazones virtuosos y nobles, cuántos actos de santa caridad no habéis presenciado, no habéis practicado en el curso de los tiempos! ¡Campos y bosques, montes y llanos, praderas y veredas, torrentes y ríos, fuentes cristalinas, selvas y valles, caminos reales y senderos rocosos y ocultos, valles profundos y oscuros, y cumbres clarísimas y de bellas y amplias perspectivas, sol que iluminas y das vida, luna y estrellas que tapizáis la bóveda del cielo, de cuántos e innumerables cuadros de caridad no habéis sido centro y testigos! ¡Al recorrer, por entre vosotros, al peregrinar de una parte a otra, los pobres de Jesucristo, en los días tristes y desolados del invierno y en los luminicos y animosos del verano; entre nieves y hielo; o entre flores y frutos; en la soledad del silencio o entre trinos de canoras aves; en los recios temporales y en los plácidos y bonancibles días, han perfumado con su pobreza y sus virtudes, vuestros ambientes y vuestros dominios; y por entre vosotros, mil veces ha resonado el santo nombre de Dios, siempre y cada vez que ya pidiendo, ya recibiendo, lo han bendecido y alabado con inefable gratitud desde lo profundo de su corazón! Sí: en plena naturaleza, en lo más oculto, en lo más apartado, al pasar por sus caminos y sendas los pobres, brillan ráfagas de luz y de bien, que sólo las almas cristianas son capaces de comprender y de sentir. Poderosos de la tierra, ricos y favorecidos con bienes de fortuna, poseedores de riquezas en pueblos y ciudades, no os olvidéis jamás de los pobres, amparadles, socorredles, preguntadles, interesáos por sus cuitas y afanes; instruidles, educadles, moralizadles, si lo hubiesen de menester; son nuestros hermanos menores, son nuestros amigos, son los predilectos de Cristo, son su imagen y representación. Somos más que ellos, porque tenemos tesoros y haciendas materiales que ellos no poseen, pero tal vez ellos son más ricos que nosotros en méritos y virtudes espirituales y si así es, entónces, nosotros somos menos que ellos y en el cielo brillarán más que todos nuestros títulos, honores y bienes, que si no están inspirados en el amor a Dios, se desvanecerán

como el humo, se dispararán como los rayos del sol al trasponer el horizonte, como la fuente cristalina en un pedregal, como la voz que se extingue, como la piedra que desaparece para siempre al caer en el abismo insondable del mar.

Sí: los pobres en gracia de Dios, los pobres que saben sufrir y soportar sus penalidades y privaciones, son verdaderos príncipes del cielo, son santos ya en vida, son nuestros valedores para alcanzar la eterna gloria. De ellos decía el elocuentísimo Fray Luis de Granada: «Son los banqueros de nuestra hacienda, los portadores de esta mercadería, el arca de los tesoros de Cristo y la tierra fértil en que sembró Israel, que da ciento por uno». Y el propio dominico ponderando los bienes de la limosna escribe: «¿Qué mejor cambio y granjería se puede hallar que ésta? Porque damos tierra y hallaremos cielo; damos pan de hombres y hallaremos pan de ángeles; damos un jarro de agua fría y hallaremos una fuente de agua viva; finalmente, damos lo que podemos llevar y darnos han lo que nadie nos podrá quitar». Si queremos el favor divino no rechacemos jamás a los pobres. No olvidemos nunca lo que nos dice Tobías: «No apartes tu rostro de ningún pobre, porque así tampoco se apartará de ti el rostro del Señor. Si tuvieses mucho, da mucho; si poco, procura darlo con buena voluntad». Ni tampoco lo que escribió San Pablo: «Quien siembra en abundancia, es decir, quien da abundantes limosnas, cogerá abundantemente». El Papa San León el Magno, en uno de sus imponderables sermones, decía resueltamente a sus oyentes, y por tanto a cada uno de ellos en particular: «El pan con que tu alimentas al hambriento es el precio a que compras el cielo: das lo temporal y heredas lo eterno».

El rico en bienes de fortuna, tenga presentes las siguientes palabras del gran arzobispo San Juan Crisóstomo: «No dar, según nuestras facultades, es un robo que se hace al pobre. Cualquiera que sea su procedencia, los bienes todos pertenecen al Señor, en quien radica el pleno dominio de toda cosa. ¿Qué hace el Rey con aquel su limosnero que guardase para sí las limosnas? Pues lo mismo hace Dios con el rico, que es limosnero de Dios».

FRANCISCO NABOT Y TOMÁS.

(Continuad.).

Concepto jurídico de la Nave

Nave, buque, barco, navío, bajel, o embarcación, es todo vaso impermeable y resistente, construido en condiciones adecuadas para flotar en el agua y de forma apropiada para surcarla conteniendo personas y efectos.

El navío es jurídicamente una cosa, objeto de un derecho de propiedad. Las cosas tienen carácter jurídico mientras están entre los hombres; fuera de ellos ⁽¹⁾ no tienen la más mínima consideración legal.

Pero el buque tiene una individualidad marcadísima que le proporciona una personalidad jurídica muy digna de mención. Ante la ley nace, sufre una vida, frecuentemente agitada, y muere al fin.

El navío *nace*, creado y construido con materiales inertes que al propio tiempo le dan locomoción y dirección, unas veces por sí y otras ayudados por medios naturales. Está animado, dirigido y representado por el hombre que le sirve de cerebro.

Antes de nacer a la vida real ha nacido ya, sin embargo, a la vida jurídica. La ley le protege desde su período de gestación—de construcción—y vela por su seguridad.

El navío tiene un *nombre* que le distingue de sus semejantes y por si hubiera duda, está registrado su tonelaje que ayuda a individualizarlo.

El navío tiene un rango social, ocupa una *clase* marcada por la ley de un modo taxativo. Es militar o civil; buque de guerra o navío de comercio. Es a veces, como un funcionario del Estado (buques-correos, navíos requisados o fletados por los Poderes públicos). Es comerciante o pescador, y a veces holgazán, rentista y rico (*yates*). Tiene una ocupación regular (*liner*) o es un aventurero del flete (*tramp*). Es a veces servidor o criado (remolcadores, ayudas, barcos pilotos, o nodrizas) e incluso, llevando estas comparaciones al extremo se podría decir que tiene una familia—las chalupas,—que llevan su nombre y de él viven.

(1) En absoluto.

El buque tiene un *domicilio* que es el puerto de destino que cambia a su grado. Goza de una *nacionalidad* que le confiere derechos y deberes y que le permite acogerse a ella, si le es preciso.

El navío es objeto de relaciones civiles de *propiedad*. Puede ser, adquirido, poseído (por una persona física o jurídica), arrendado, hipotecado, sujeto de obligaciones y de tal manera ligado a las relaciones jurídicas que casi sería imposible concebirle ajeno a ellas.

El buque es sujeto y objeto a la vez de *delincuencia*. Siendo sujeto de delito, puede revestir las formas de corsario, pirata y contrabandista, es decir, ladrón y asesino; pero con la particularidad de que en uno de los casos—corsario—se ve favorecido por el Estado, que legaliza, y en alguna manera justifica, el delito, mediante las «patentes de corso», hoy, por fortuna, abolidas.

Puede ser víctima de los malhechores del mar y casi todas las legislaciones establecen que pueda acudir a ellas en demanda de una ayuda, que no le será negada seguramente.

Por el contrario, puede ser, el navío, acreedor a toda clase de *recompensas* por su comportamiento humanitario o heroico y a *censuras* por negligencia, impericia o malicia de su dotación.

En fin, el navío *muere*. O bien se hunde en los mares, o bien pasa una vejez más o menos larga convertido en pontón o es materialmente destruido (desguace).

Individualización del Navío

Se entiende jurídicamente por navío «Todo aparato flotante, que no siendo accesorio de otro, está destinado al Comercio Marítimo».

En el Derecho Romano, Paulo afirma en el Digesto⁽¹⁾: «Navem accipere debemus, sive marinam, sive fluviatilem, sive in aliquo stagno naviget, sive schedia sit».

En nuestro Derecho es preciso considerar los conceptos dispersados en multitud de leyes. Citaremos los más notables.

El art. 13 del Reglamento de 13 Octubre 1913 dice: que se consideran buques para los efectos del Código de Comercio—donde no existe una sola definición—no sólo las embarcaciones destinadas a la navegación de cabotaje y altura, sino a los diques flotantes, pontones, dragas, gánguiles, u otro aparato flotante destinado a los servicios de la industria o comercio marítimo.

La Ley de Comunicaciones Marítimas (14 de Junio de 1909) en su Título V, art. 33, señala las condiciones precisas para que un navío tenga la consideración de buque nacional. Será tal el que en su

(1) Dig. § 6 Ley 1, tit. 1. De exercitoria actione, lib. 14.

abanderamiento y matrícula, además de ajustarse a las leyes, acredite ser de la exclusiva propiedad de un naviero o armador nacional.

La misma ley clasifica los navíos en: Buques de carga, Buques de carga y pasaje y Buques de pasaje.

A todos ellos exige: cobertura de bodegas y espacios, alojamiento de un determinado número de pasajeros en relación con el arqueo y una velocidad determinada que crece progresivamente según la categoría.

Aunque esta ley y esta clasificación están hechas con tendencia a las primas a la construcción es interesante hacer notar que en el articulado de la misma se hallan en un Título tan general como el de «Definiciones», lo que las hace ampliamente aplicables a todos los casos.

Es imposible abarcar en algunos párrafos la extensísima y discutida materia de la consideración jurídica del buque como cosa mueble o inmueble; sólo se puede precisar algo la cuestión.

El Derecho Romano considera a las naves como cosas muebles—capaces de ser trasladadas—y la misma opinión jurídica siguieron los escritores italianos de la Edad Media, Stracca, en su obra «De Navibus», entre ellos.

Nuestra Ley de Hipoteca Naval de 21 de Agosto de 1893, en su artículo 1º dice: que pueden ser objeto de hipoteca los buques mercantes con arreglo a las disposiciones de la susodicha ley, y para *este solo efecto* se considerarán tales buques como bienes inmuebles.

Otra opinión considera inmuebles a los buques basándose en las razones siguientes: 1ª En que es necesaria la precisión del título para su adquisición; es decir, no basta la sola posesión, y 2ª En la posibilidad de hipotecarlos.

A pesar de sostener esta opinión respetables autores, Vivante declara, en su obra de Derecho Marítimo, que, a pesar de todo, los buques son bienes muebles, y todas las legislaciones atribuyen a los buques el carácter de muebles, incluso nuestro Código de Comercio en su art. 585.

Acerca de este asunto podría suscitarse una cuestión de Derecho Internacional Privado, dada la falta de precisión del art. 10 del Título preliminar del Código Civil vigente. Dice este artículo: «Los bienes muebles están sujetos a la ley de la nación del propietario...» Sabido es que los buques se rigen por la ley del pabellón que enarbolan y existirán casos en que se discuta la propiedad del buque y en que la atribución de ésta pueda depender de la ley que se aplique.

En fin: el buque es mueble por sus condiciones físicas; mueble o inmueble en sus aspectos jurídicos de Derecho Privado y no está claramente definida su condición jurídica de Derecho Público, porque si bien es cierto que no forma parte del Poder público, ni representa la fuerza militar del Estado, es emanación de la soberanía cuyo pabellón enarbola.

Son elementos importantísimos para la individualización jurídica del buque: su construcción, sus dimensiones, sus accesorios y sus indicaciones.

En la construcción debemos atender, la parte económica de las primas para su fomento, el aspecto nacional, y la seguridad naval o reconocimiento.

Sería inútil intentar dar siquiera una remota idea de la contextura de la Ley de 14 de Junio de 1909 y de su Reglamento anejo, porque sólo su consideración necesitaría muchas páginas, y sería impropia de una Revista de cultura general, como la nuestra y más bien específica de una Revista profesional de Derecho. Baste decir que la Ley susodicha establece, como es de suponer, condiciones referentes al constructor y al casco, para cobrar las primas cuya cuantía fija taxativamente por tonelada, y que los Aranceles de 1911 establecen asimismo (arts. 597 y 605) con algunas salvedades, tarifas arancelarias para aquellos constructores que introduzcan materiales del extranjero.

Es preciso reservar para un artículo especial el estudio de la nacionalidad de la nave que constituye dentro del amplio campo del Derecho Marítimo una de las cuestiones más apasionantes y debatidas.

El Reglamento de Reconocimientos promulgado por R. O. de 25 de Noviembre de 1909, regula estos actos que son de excepcional importancia en la vida naval.

De ellos dependen no sólo los intereses del dueño y la seguridad de la nave, sino la vida de los tripulantes y pasajeros y la integridad de la carga; de tal forma que es obligatorio en los buques el ser reconocidos por el Perito-Inspector, del puerto-capital, de la Provincia Marítima. El número de visitas varía según la clase del buque, pero serán las suficientes para convencerse el inspector de la buena calidad de los materiales y perfecta construcción.

La ley de Hipoteca Naval de 21 Agosto 1893 (art. 16) y el Reglamento de 1913 (art. 153) establecen un arqueo y una inscripción preliminares, de los cuales la segunda se verificará en la «Lista de los buques en construcción» de las Comandancias de marina.

P. L. GALIANA DE INSAUSTI.

A la bona memòria del meu pare

*La parra que plantares amb amor
al reonet de l'hort de casa nostra,
avui l'he vista rica de verdor
esperant el bon temps que ja s'acosta.*

*Sota els pàmpols ombrius, com un tresor,
s'hi amagaran penjolls, que el sol de posta
besarà assaborint-ne la dolçor,
tot fent llui els grans d'or entre la brosta.*

*Serà el most endolcit pel teu record,
el bàlsam guaridor de la ferida
que deixà en nostre cor la teva mort.*

*I en el silenci del recó de l'hort,
la parra en tot l'esclat de la florida
serà en nosaltres piadós conhort.*

J. ALBERT.

Els goigs com a manifestació de la religiositat popular

(Continuació)

Tenint resolta la qüestió de l'origen dels goigs, falta saber, com es féu el pas, de l'himne a la composició popular actual; el més lògic és que aquesta transformació fos lenta i paulatina seguint pas a pas totes les vissituds i transformacions fonètiques que sofrí la nostra llengua des de la seva gestació fins a la seva completa formació. El canvi brusc i sobtat no s'explica.

La primera manifestació d'aquest popular i tradicional costum, és fragmentària, la trobem en les cobertes d'un còdex del s. XIIIe avui dia propietat de l'Ateneu Barcelonès, i en altre temps de D. Victorià Amer, fragment en el qual ja veiem usada per primera volta la paraula goig, cosa que encara no s'havia vist en cap himne de tots els fins avui dia coneguts. Es de més de dir que aquesta manifestació és la primera coneguda, però sens dubte en temps molt anteriors el poble ja devia honorar els Sants en romanç catalanesc.

De totes maneres deixa veure l'antiguitat dels goigs, i del costum de cantar-los. Diu així el fragment:

Lo primer *Goig* que tu Maria aguist
fonch aquell intent que l'Angel Gabriel
tramès per Déu, que devallà del cel,
te saludà, e Jesús concebist.
Segons que diu lo beneyt sent Bernat
per aquell lloch que s'anomena orella,
al món jamás fonch tal meravella,
car tu romàs insigne en dignitat.

Ramon Muntaner en sa Crònica ens parla d'unes reunions o colles de deu homes que tenien lloc pels volts de la festa de Sant Pere, en que un «cridà los *llaus* del benaventurat Sanct Pere» (Batlle, els Goigs a Catalunya), afirmació que tira per terra el que sostenen alguns que, en un principi, els goigs únicament eren marians; no

hi ha dubte que, si bé aquests ocupaven un lloc preeminent, no tenien per això l'exclusiva d'ésser els únics cantats, encara que es pot assegurar que la majoria eren dedicats a Maria, sobretot els coneguts amb el nom de Goigs, reservat exclusivament a ses lloances, puix que en ells es lloava el goig o alegria de la Verge en l'Encarnació del Fill de Déu. Els dels Sants s'anomenaven llaus.

Una carta de l'infant Joan, datada a Perpinyà a 10 de Novembre de 1379, ens parla d'una «especial oració que feia cada dia després del dinar... i... *oratori dels VII goigs qui hagué...*»

En el segle XIV apareixen els goigs més populars dels fins ara coneguts: són els del Roser anomenats també Cobles del Psaltiri o del Roser, atribuïts unànimement per la tradició, al dominicà valencià Sant Vicents Ferrer, i per alguns altres, pocs, a un germà del Sant; últimament el Sr. Milà i Fontanals ha negat a Sant Vicents la paternitat de les Cobles del Psaltiri. Però sigui com sigui, l'opinió general i la més admesa és la d'atribuir-los al Sant valencià.

Aquests goigs encara es canten avui dia tal com varen ésser composts, per tota Catalunya, València, Mallorca i Rosselló, en totes i cada una de les parròquies que tenen establerta l'arxiconfraria del Roser (que podríem dir que són totes); solament comptades parròquies no es valen d'aquesta lletra; jo solament en conec tres: la del Mercadal de Girona, la de Sant Esteve d'Olzinelles i la de Vilallonga, segurament n'hi haurà algunes altres, però, d'ésser així, seran escasses.

Entrant en el segle XV també trobem manifestacions de religiositat popular. Mn. Cinto, en el seu poemeta Santa Eulària, ens parla d'uns goigs en honor d'aquesta Santa que daten d'aquest segle.

Amb la invenció de la impremta, es devia donar una forta empenta, a la producció i a la conservació dels cànctics que el poble usava per a honorar els seus patrons, així com, amb la facilitat que oferia per a multiplicar-los i perpetuar-los, devia augmentar llur nombre.

El primer exemplar imprès que coneixem és un en honor de Sant Magí màrtir, que es venera en l'ermita a dit Sant dedicada en la muntanya de la Brufaganya, parròquia de Santa Coloma de Queralt, bisbat de Vich; aquests goigs són impresos de l'any 1523.

D'aquesta època poc més o menys seran els goigs de la Verge de Montlleó, manuscrits sobre pergamí, i que es conserven en el museu del Parc, i la lletra dels quals encara es canta exactament igual avui dia a l'ermita de la dita Verge. Aquest exemplar és imprès a tres columnes, la del mig en llatí, sota el títol de «Septem Gaudia Beatae Mariae Virginis» (*).

D'exemplars de goigs impresos durant el segle XVI, encara que no molt abundants, n'hi han alguns que formen part de les col·leccions més nombroses de les existents avui dia.

(*) L'únic exemplar conegut d'aquests goigs ha estat reproduït en facsimil per En Batlle en la seva obra «Los Goigs a Catalunya».

Entrats ja en el segle XVIII, tenim un document que ens dóna clar testimoni de com eren extesos els goigs en aquell segle; aquest document és el llibre del dominicà gironí P. Narcís Camós, titulat «El Jardín de María plantado en Cataluña», la primera edició del qual fou feta a Barcelona l'any 1657; el P. Camós en aquesta obra, que escriví després d'haver visitat personalment la majoria dels santuaris marians de Catalunya, ens diu que en totes o quasi bé totes les ermites que ell visità, hi havia goigs, els quals cita com a document històric, i dels quals treu dades per a la seva obra; quan ens parla de goigs, no ho fa com parlant-nos d'un descobriment que hagi fet ell, no com una cosa nova que es volgués implantar o que fos implantada de poc i volgués estendre, sinó que ens parla d'ells, com d'una cosa natural i fins obligada en els santuaris, i coneguda de tothom (*).

Del que fa referència als goigs impresos des del segle XVIII fins al present, no cal parlar-ne, car no hi ha col·leccionista, per modest que sigui, que no en posseeixi algun exemplar.

En tractar dels goigs en el segle XVIII cal fer un parèntesi, per tractar del caire polític que en el seu començament prengueren aquells.

En la guerra de successió a la Corona d'Espanya, ocasionada pel testament de Carles II, els catalans foren addictes a la causa de l'Arxiduc d'Àustria, al qual anomenaven Rei, amb el nom de Carles III, i, per celebrar les seves gestes i al mateix temps per posar de manifest la seva adhesió i fervent entusiasme per la causa, així com el respecte i amor que l'Arxiduc els mereixia, feren uns goigs en honor del mateix, que són, *mutatis mutandis* els del Roser; ja hem vist, al començament, l'endrega dels goigs del Roser; la dels de l'Arxiduc, diu, respectant l'ortografia:

Vostres Goigs amb gran plaher
Cantarèm sempre tot día
Puix desta Gran Monarquía
Sou vos Rey CARLOS Tercer.

D'exemplars d'aquests goigs se'n conserven molt pocs, tot i ésser relativament moderns; segurament serà deguda aquesta escassetat a què Felip V, un cop triomfà la seva causa, degué donar les oportunes i severes ordres per fer-los desaparèixer. Se'n feren diverses edicions.

Altres goigs de la mateixa època i fruit del mateix esperit, són els impresos a la casa de Joan Jolis, estamper del carrer de Cotoners d'aquesta ciutat, l'any 1706, amb la següent dedicatòria:

«Goigs de la Puríssima Concepció de MARIA Santíssima colocada
»en la Real Columna, que en lo Born de la Excelentíssima ciutat de

(*) En Batlle ha publicat un volum en el que són reproduïts 100 acsímils d'exemplars de Goigs dels segles XVI i XVII naturalment, molt més abundants aquests últims.

«*Barcelona erigí la Catòlica Magestat de CARLOS Tercer (que Déu
»guarde) Rey de les Espanyas*» l'endrega dels quals diu així:

En la vostra protecció
funda Espanya tot son ser
guardau a CARLOS tercer
Verge de la CONCEPCIÓ.

Altres goigs amb tendència política s'han fet d'un temps a aquesta part, entre ells podem citar, uns, de començament del segle XIX, llavors de la guerra del francès, en honor de Sant Narcís de Girona que diuen, fent referència a la llegenda de les mosques del dit Sant: «*Fuig que la mosca pica, Del Gloriós Sant Narcís*»; altres, de caire polític també, són els de Santa Engràcia, patrona de Montcada, fets per a ésser cantats en aquella parròquia, els quals són plens de dicteris contra els lliberals, i, per últim en citarem uns que tenen la dedicatòria concebuda en aquests termes: «*Gozos del glorioso apóstol Santiago, azote y martillo de la chusma liberal*».

A començaments del segle passat, sens dubte per fer contrapès a l'empenta de les doctrines progressistes, i considerant-los com el millor mitjà o, almenys, un dels millors per a obtenir la protecció divina contra el lamentable estat ideològic dels pobles, es feren una gran quantitat de goigs, fins a l'extrem que en totes les Esglésies, sobre tot en les dels convents, no hi havia Sant que hi fos venerat que no tingués els seus goigs.

Els goigs, després d'aquesta forta pujada en la qual arribaren al cim, tingueren una no menys forta depressió. El fatídic any 1835, en el qual tingué lloc aquell vil i inic atemptat a la religió i a l'art que malmeté en un moment l'obra de moltes centúries, portà com a conseqüència l'expulsió de religiosos i la desaparició de moltes esglésies que fins aquell any havien estat destinades a donar culte a Déu; els goigs que s'hi cantaven es perderen en gran part, i es conservaren únicament els de les ermites i parròquies rurals.

Emperò, no durà molt aquest estat de coses. L'any 1854, es fundà en la nostra ciutat, la primera societat de goigistes, destinada a donar el merescut impuls a tan piados i català costum, i, si bé, en part, emprengueren una ruta equivocada, no per aixó deixaren de fer una obra meritòria.

Cal fer notar que en els moments actuals es nota una franca renaixença en favor dels goigs, renaixença deguda a l'impuls donat per les societats de goigistes i pel predicament que entre els senyors Rectors han adquirit aquestes societats.

Altre problema que interessa de resoldre en matèria de goigs, és el referent al seu autor.

La dificultat es gran si es té en compte, que com a manifestació que són d'un sentiment col·lectiu del poble, del mateix poble han de sortir, i solament falta trobar aquell esperit que, interpretant aquell sentir

col·lectiu, li doni forma d'una manera senzilla però expressiva de la devoció del poble, que senzilla i franca és, malgrat les seves tares.

Amb els goigs passa el mateix que amb les dites o refranys: no se sap mai qui n'és l'autor.

Entre els pocs autors que coneixem de goigs, la majoria són moderns i encara autors d'un insignificant nombre d'aquesta classe de composicions poètiques, degut a què la lletra de la majoria dels goigs és, com veurem després, antiquíssima.

Veiem en primer lloc, els goigs del Roser, atribuïts, segons s'és indicat, a Sant Vicents Ferrer, uns de Santa Bàrbara, patrona de Vallfogona de Riucorp, escrits pel cèlebre Francesc Vicents Garcia; en el segle XVIII, hi hagué un Rector de Santa Maria de Camós, poble agregat al de Sant Vicents de Camós, bisbat de Girona, que composà algunes lletres, entre elles la d'uns de la Mare de Déu de Montserrat.

Tot això és l'orientació que tenim, referent a la matèria; després d'això, res.

En el segle passat, trobem alguns goigs signats pels respectius autors, però poca llum ens donen, ja que per la seva índole no mereixen ésser catalogats dintre el quadre de la poesia popular. Aquests autors foren Mn. Jeroni Sebastià, Mn. Pau Parassols i Pi, i un senyor que es firmava «*Un estudiant de Teologia*»; referent a ells farem en acabar una lleugera indicació.

Els grans poetes, també, a voltes, han fet servir la seva ploma per a compondre poesies d'aquesta mena. Així tenim l'immortal Mn. Cinto Verdaguer, autor dels goigs de la Verge de Montserrat i dels de la Verge de la Mercè; En Maragall, autor d'uns goigs a la Mare de Déu de Núria; el canonge vigatà Dr. Jaume Collell qui n'ha fet uns en honor de Santa Eulària, altres en lloança del Beat Pere Almató, i últimament uns en honor de Santa Teresina de l'Infant Jesús; En Ventura Gassol, autor dels goigs de Sant Eloi, patró del gremi de mestres serrallers de Barcelona, etc.

Tot això és el que pot dir-se sobre els autors de goigs.

JOSEP M. CAMP I PUJALS.

(Seguirà)

Patologia literària

Les vies de la nostra urbs llancen de bell nou feter de descomposició i els quioscs i les edícoles de la ciutat benamada, mostren l'amenaça constant d'enfilalls de publicacions obscenes—punyals feridors de la nostra retina—que proclamen amb una llibertat digna de millor causa, el triomf formidable del paper imprès.

Dissortadament fa temps que en mig de les més gaies florideses literàries, hom veu apuntar i créixer en el sagrat del seu recinte plantes esporàdiques, malaltisses, nefàries i contagioses, que provoquen una vertadera intoxicació espiritual en les ànimes incautes i candoroses. Cervells que, si ens fós permès de tustar, sonarien a buit, escriptors qui confonen el descriptivisme amb l'obsenitat, agiotistes de la literatura a ultrança, es serveixen de la ploma com d'una arma homicida, disposats a enganyar en qualsevol moment el públic atacat de curiositat malsana; així com el nòmada, en caminar desafortadament, las i traspostat per l'esforç, exsangüe gairebé, en l'aridesa sorrenca del desert, cerca àvidament el primer bassol on albira una mica d'aigua per apagar la set, aquell es lliura també més prest a ço que pot satisfer el seus sentits, és a dir, a aquella producció ja sia teatre, novel·la, etc., que sense cap gradació ni límit prudencial, ans al contrari, de faisó crua i descarada, tergiversa el pensament i fa malbé el cor, en una defecció i suplantació del sentit comú per la bestialitat, produint alhora vistents desordres en el funcionalisme de l'esperit i àdhuc del cos, puix que aquesta mena de literatura excita extremadament el nostre sensori i arriba a anul·lar tota correntia de vitalitat.

Partint d'aquests efectes podríem fer un brevíssim atur davant d'aquesta pseudo-novel·leria que envaeix profusament gran nombre de prestatgeries i ens fora fàcil de comprovar que una pila d'aquests escriptors que es belluguen en l'eixorquia de llur inòpia intel·lectual, són els qui basteixen la mediocritat. A desgrat, però, d'aquesta minsa categoria, hem de confessar que per l'estat de super-refinament (no és decadentisme, potser?) en què vivim, són també els únics que suren amb sofisticacions amb les quals no poden pas estar conformes les nostres creences ni els nostres sentiments. No ha arribat encara tan avall la nostra llengua vernacular, però temem-ho; hom s'ha embenat els ulls més d'una vegada per aïllar les espurnes qui salten de la brasa roent de les passions humanes.

Aquests «plumífers» mercantilistes, fan de la ploma, mental·litzant-la, una arma que esgrimeixen en detriment dels seus lectors. Nosaltres seríem ben agradats de poder fer-ne una lira curulla de sonoritats com un coral magnífic, que en el virtuosíssim art d'escriure sabés parlar-nos de totes les alegries i angoixes de l'ànima creadora, amb paraules límpides i suaus, com les qui varen oïr els nostres llunyans progenitors de llavis de Polymnia en trametre les vibracions harmòniques d'Apol.

No gens menys, avui, ens excusen de fer una condemnaió rotunda de totalitat, les signatures d'alguns escriptors, honorament del nostre renaixement actual. En les nostres asseveracions volem especialment cenyir-nos a aquestes publicacions que per la seva modicitat o reclam, són destinades a arribar a mans del gros públic ignar.

Molts són els llibres que es publiquen, més, quantitativament, en castellà que en català, i a través de la seva migradesa espiritual, hom pot comptar per a una possible classificació amb poetes i escriptors clàssics, naxarens, romàntics, naturalistes, decadents, futuristes, vuitcentistes, noucentistes, preciosistes, suprarrealistes, etc., etc. Oi més, han sortit en la nostra cultura epidèrmica, uns humors flatulents de pronòstic greu. Vet ací la publicació catalana, la de gran tiratge, regada amb unes gotes de santa ignoscència i uns grams de pòlvors de literatura infantil per a nois i adolescents. Novel·les blanques, roses, grises, lilàs, i de tots colors, empastifen les llibreries i eduquen les ànimes senzilles en un món d'il·lusions inassolibles i d'absurds.

Es un fenomen estrany: en lloc d'apreuar un estat anímic col·lectiu i enfortir-lo amb injectables de vigoria i fortitud, ens entendrim i ens decantem cap a la pastositat insulsa i a la carrincloneria. Pobrets de nosaltres si no reaccionem, si no remeiem aquesta tara amb una dosi de fonda espiritualitat!

Va dir Horaci que a tot era capaç d'atrevir-se el llinatge humà, i ens cal dir que la susdita classificació—que no és tampoc feta amb tota exactesa i si més aviat a cop d'ull—dóna la mida del desori demoralitzant, nervi central de bon nombre de publicacions per a les masses. Pocs són els autors que aportin l'aurèola d'un prestigi assolit amb una obra copiosa i valuosa, fruit d'una pila d'anys d'estudi i de treball; els més, en aquestes modalitats tan particulars, són relativitats que sense saber quan ni com, us sobten dogmatitzadors, orgullosos i pedants com si solament ells posseïssin la veritat i pontifiquen infatuats des de la poltrona conferencial fins a l'article o la crònica de darrera hora, guanyant el poble per a les seves doctrines (?) en lloc de lliurar generosament les seves doctrines al poble.

Retornem a l'epígraf i assenyaalem el gros perill que enclou per a l'aristocràcia intel·lectual de l'esdevenidor, aquesta vulneració de l'ordre moral com és la pornografia. Digué—no se qui—que per a ésser escriptor en un país com el nostre—no em ceneixo estrictament a Catalunya,—hom necessita revestir-se d'una fe superadora de la de Daniel en entrar al coval dels lleons. Afirmacions verídiques! Tots sabem que aquí un escriptor està mancat del suport de les altes esferes,

estímul que a voltes, sense ésser precisament monetari, serveix per a perseverar i aprofundir els estudis respectius. Pocs són els benèvolament tractats per la mare nutrícia en la lliberalitat de qualque Mecenes o en el refectori de manta Corporació. I encara, a casa nostra, han guanyat molt els homes qui vertaderament preparats volen dedicar-se al conreu de qualsevol noble disciplina de l'esperit. Sortosament, van desapareixent aquells bohemis estil Mürguer, amb els cabells a la merovingia i altres «apropòsits», que fornits amb la dotació de qualsevol fons de reptils, abracen el penós apostolat d'escriptor.

Champfleury deia de Zola: «que no pintava la realitat, sinó la porqueria». El vocable és tanmateix fort, però justament aplicat.

L'envergadura d'aquestes novel·lacions estúpides, dissipadores i relaxants, sol ésser—o cosa paradoxal!—la dona. Tant volen penetrar en la seva psicologia que arriben a pintar-nos el seu estat anímic i fisiològic—hipòcrites, falsaris!—amb una cruesa de detalls esborronadora, que marquen en el nostre esguard els límits de la vergonya. Els seus fenòmens psíquics són observats i comentats minuciosament, donant especial relleu als actes propulsats per la força de les sensacions. Aquesta literatura eixorca dóna una màxima bel·ligerància a tot ço que provoca l'excitabilitat dels sentits.

Deia un escriptor turani, que aquests autors pateixen d'epicureisme i que es plauen més d'una besada verinosa de dona fàcil que d'un grapat de veritats de Laplace. Evidentment, en concebre una obra, no pensen fer una obra bella, sinó simplement, emplenar x quartilles a canvi d'x pessetes; la vanitat del nom, la monomania de l'originalitat, el llenguatge descordat, el lucre sens fre, tot això regeix llurs sentiments, subjectes a l'interès i ja en aquest plànol d'economistes des preocupats, es converteixen en simples operadors borsistes, especulant vilment amb la consciència del proïsme.

La pornografia és per ells un camí directe qui mena al cim de les seves ambicions i concupiscències. Comença essent un medi i degenera essent una vertadera obsessió i en incurable malaltia; estudien solament les manifestacions externes de la vida dels éssers i de les coses i quan volen aprofundir les interioritats de l'ànima, són analítics, però llur escepticisme els forneix un anàlisi superflu, corroït per la sensualitat. Com en el naturalisme de Zola són exalçades les baixes passions i semblantment als medianistes fisiòlegs, las seves obres en lloc d'eleva- nos a un estat superior de sensibilitat, provoquen estats depressius, perniciosos per a la intel·ligència que s'oxida i s'afebleix camí de la postració i de l'esfondrament.

Al gros públic li plau aquesta mena de novel·lacions. Als homes perquè riuen i joguinegen amb les úlceres de la vida; amb la postrema d'una realitat immunda; a les dones perquè esgarden els tipus de llurs mancaments i veuen a través de les seves pàgines el retrat de les seves il·lusions atrevides, perfumades d'íntimes secreteses. Res més verídica que les paraules de Sant Pau: «Els mals discursos, el mals llibres corrompen les bones costums».

Ja veiem avui en tots els ordres, a quin grau de desmoralització han arribat les nostres. Arreu, arreu, els quioscs i llibreries mostren en les pretatgeries llurs, no les pàgines modeliques de la literatura clàssica, deu inestroncable de bon gust, de noblesa de sentiments i d'expressió baronívola, ni els filòsofs cristians que poden fer viables i fressadors els camins espinosos de la vida, ni els grans historiadors, ni els grans poetes ni els grans literats, tots aquests que han redreçat i vivificat la llengua d'un poble i que són els vetlladors del seu esperit. Veureu solament, en grossa quantitat, novel·les i més novel·les en diferents formats, però totes inspirades en la més lletja perversitat. Literatura de bordell podríem anomenar a ço que per poc preu s'empassa la joventut d'avui, perquè contravé a les tres facultats literàries principals que tenim i que segons Monsenyor Dupanloup, són: la raó, la imaginació i la sensibilitat. I en el vandalisme vergonyós d'aquests llibres contraris a tota estètica, voldríem veure-hi una espurna de la vertadera bellesa i en va escorcollem les seves pàgines i no trobant-la-hi, no podent recrear en ella el nostre esperit, ens cal menysprear tota aquesta literatura pornogràfica i pensar amb Jouvvert: «Com més s'assembla una obra d'art a una paraula, tant més aquesta paraula s'assemblarà a una ànima, tant més aquesta ànima s'assemblarà a Déu, tant més tot això és bell».

Per sort nostra, el llibre català pot refusar encara bona part de les acusacions que hem formulat. Els nostres escriptors no s'han contaminat de l'epidèmia sensualista, i és un tant per cent petíssim el dels llibres que no poden posar-se a les mans de tothom i alguns d'aquests són escrits «pour épater le bourgeois» i fruit d'un mal entés exhibicionisme i originalitat.

No tenim pas la intenció de remoure les aigües encalmades pel silenci que segueix a totes les campanyes sorolloses i sumar la nostra pobreta opinió a les moltes i valuoses que varen manifestar-se sobre l'art i la moral, al volt de les quals tercejaren intel·ligències tan capacitades com les de Montoliu, Junoy, Soldevila, Bertrana i altres, no totes amb una mateixa unanimitat de criteri; sustentem, però, el nostre, estrictament ortodox i creiem que ningú no ens priva de revelar-lo.

El «Jo» fou d'aquests darrers temps la primera pedra de toc escandalosament immoral. No ens escau en aquest article de discutir amb ànim de crític l'obra de les actuals promocions novel·listiques; volem, simplement, registrar el fet de que el «Jo», «Ma vida en doina», «Llanterna màgica» i «El senyoret Lluís», no són precisament espills de bones costums. No creguessiu que esperessim d'aquests autors uns manuals apologetics, ni guies del bon cristià. Altres, més especialitzats, tenen cura de fornir la nostra literatura d'aquests llibres exemplars, però si que ens dol que plomes tan àgils i doctes com les esmentades, entretinguin els seus ocis en sembrar mala llavor que, conseqüentment, ha de donar mals fruits.

Admès com a sistema de propaganda per una major venda de volums i en benefici propi, més de l'editor que de l'autor, i per sorpren-

dre la bona fe del lector, hom ha de combatre-ho de la mateixa manera, puix que aleshores l'engany és interessant.

Ens queixàvem de la manca de novel·les i ara n'han aparegudes potser masses. La no aparició d'algunes, de les quals hom parla en aquestes darreres ratlles, no hauria perjudicat gens les nostres lletres. Caldria recomanar a certs escriptors que ens poden donar obres excel·lents, posseïdors d'innegable tremp de novel·lista, un canvi de tàctica en bé de la cultura del nostre poble. No volguéssim produir molt i equiparar-nos als veïns, en la producció dels quals no respon ni de bon tros la qualitat a la quantitat.

Més que pornografia, abunda a casa nostra d'uns quants anys a aquesta banda una rauxa de «poca-soltisme» i de frivolitat. Em refereixo al fons insubstancial de totes aquelles novel·les que acaben tant bé, apologia de prínceps i princeses encantades, en les quals el món real és ben lluny de bategar en cap dels incidents capitals dels seus protagonistes. Els autors es desintegren de la realitat, s'habituen a un altre «cosmos» il·lusori, desembriden llur fantasia i desenvolupen les múltiples facultats imaginatives amb greu dany dels lectors adolescents i impressionables. Perseverar en aquesta tàctica és fomentar «l'ensucrament», és anar a una generació feble i decadent. Valgui en son descàrrec—i és cosa d'agrair—el zel esmerçat en el manteniment d'una sana ortodòxia, que si més no, ha evitat a mants lectors de caure en pitjors lectures.

De fet, a Barcelona principalment, hi ha un excés de publicacions inútils, i així com tenim la Lliga del Bon Mot, no fóra sobrerera una Lliga d'Amics del Llibre, que curés de fomentar la seva lectura i de prendre les mides pertinents per fer desaparèixer de la vista dels ciutadans, tota la literatura infecta que ens aclapara. Es vergonyós veure en mans adolescents aquells estris de perversió, exalçament del més vil llibertinatge, panegíric indigne de les més baixes passions, a l'abast de tothom per la modicitat del seu preu.

Cal doncs una crida en pro del bon llibre i amb ella ha d'anar el nostre màxim esforç individual per tal com a cada u i a tots plegats ens pertoca l'ordenació i el compliment estricte de mesures profilàctiques contra la invasió d'aquest rampell de bogeria pornogràfica que confon l'esperit essencialment catòlic de la nostra ciutat.

DOMÈNEC JUNCADILLA.

CRÍTICA ⁽¹⁾

DOMENEC DE BELLMUNT.—*Històries d'emigrats.*

El corresponent de «La Publicitat» a París, ha aplegat en un llibre una sèrie de narracions en les quals sorgeixen figures d'emigrats, més o menys interessants. Hom remarca en aquesta obra l'enlluernament del vilatà que sojorna per fas o per nefas a París i hi viu una tongada. Una mena de «fierté» que serà tan infantil com volgueu, però que fa certa gràcia i revela un doll d'ingenuïtat, presideix totes les narracions. La sal del patriotisme embelleix encara la prosa de Domènec de Bellmunt i li dóna un sentit i lligam íntim que la salva i la compensa de la manca de finor. El ruralisme de naixença serà per ventura poètic, però sovint ensenya la cua, en una dita, en un gest. Tanmateix, cal apreciar la tasca de l'emigrat Domènec de Bellmunt si més no per la seva bona intenció.

De les narracions, ens ha plagut «L'Orfeo d'En Fontbernà», d'una gràcia «churrigueresca».

FERNANDEZ FLORES (Wenceslao).—*Las Gafas del diablo.*

L'humorisme és poc conreat entre els escriptors espanyols i, sobretot, és poc reeixit. Fernández Flores té moments bons d'humorisme en aquest llibre. La seva ironia és fina, però sovint frívola i a cops un xic *axabacanada*. No encoratja l'optimisme; és un mofar-se de tot, mancat de sentiment. Ça com lla, contrastant amb el sentit superficial general, conté aquest llibre narracions on una guspira d'humilitat profunda, fa sentir un calfred d'emoció estètica.

MAURICE MAETERLINCK.—*L'Hôte inconnu.*

Molta palla i poc gra.

CLOVIS EIMERIC.—*La flor del Cirerer.*

Novel·la interessant i suggestiva. Es una cosa bonica i nova a casa nostra.

CHARLES J. FINGER.—*Life of Napoleon.*

Resum interessant com a recordatori, però amb un xic de bilis britànica, que és de la pitjor bilis que hi ha.

R. NEGRE-BALET

(1) En aquesta secció donarem compte dels llibres que se'ns trametin.

MISCEL·LÀNIA

Las conferencias del M.ltre. Dr. D. Isidro Gomá, Obispo electo de Tarazona, dadas en la Sala Mozart, organizadas por «La Lucha contra la Mortalidad Infantil», alcanzaron un relieve que excede toda ponderación.

Cuatro fueron los temas desarrollados en otras tantas sesiones del pasado mes ante un público numerosísimo y selecto y transmitidas dos de ellas por la Radio-Barcelona.

La palabra cálida y vibrante del ilustre conferenciante fué muy contundente en sus disertaciones, lo cual hizo que sus claros argumentos, sólida cultura y dialéctica irreproachable llegaran a la vez al corazón y a la inteligencia del auditorio que escuchó con religioso silencio y atención al docto y virtuoso sacerdote, constituyendo todas ellas en conjunto un irrefutable alegato valiosísimo de sabia y profunda doctrina feminista en la más pura acepción cristiana y patriótica.

«El marco de sus valiosas disertaciones era, dice nuestro estimado colega «El Correo Catalán», el límite de lo inadmisibile en este palpitante problema. Ha dicho muchas cosas y las ha dicho con sinceridad, con conocimiento y con el celo ardiente que palpita siempre en los verdaderos apóstoles y en los buenos patriotas. Quiera Dios que fructifique espléndidamente en nuestra sociedad la buena simiente que ha sembrado».

En la primera «La mujer y el hogar», después de rechazar la llamada tesis de «la encerrona» que quiere sujetar a la mujer en el servilismo, en una atmósfera que la ahogue, haciéndola esclava y después de rebatir con energía la segunda tesis de «la mujer al club y a la sociedad en continuo movimiento», discurrió admirablemente sobre la educación y el trabajo de la mujer y estudió las cuatro crisis de las familias: crisis de autoridad, de amor, de ideas y de economía. Acabó afirmando «la misión doméstica de la mujer».

En la segunda conferencia trató de los principios éticos, morales y estéticos cristianos y dividió su trabajo en tres partes: las causas, los principios y los hechos de «La indumentaria y culto personal de la mujer», señalando entre las primeras la intentona del igualitarismo social muy funesto; las formas plásticas, la valoración de colores y la frivolidad y volubilidad reinantes, que hiriendo los corazones entra

por todos los poros del pensamiento por la mala prensa; reconoce también entre ellas la frivolidad ambiente y una fiebre desesperada en la vida industrial y en la comercial. Examina el valor moral y social de la modestia y dice que la inmodestia de muchas señoras y señoritas es la causa de la inmodestia de otras y principalmente de «otros». Afirma que la indumentaria que hoy se ve en los espectáculos es de un subido atrevimiento revelador de una carencia de respeto y de sentimientos perniciosos. Manifiesta que la mujer se viste para *agradarse*, para *agradar* o por *etiqueta*; pero, *en el fondo*, palpita en ello un problema de *vanidad* o de *conquista*. La finalidad es buena a veces.

Otras, empero, es un deseo de mariposear ya menos bueno, criticable y expuesto a serias deplorables consecuencias.

En un vestido o en una joya pueden traducirse deseos de contradecir la mujer a su amor y a su honor.

Principios:

1º La moda en sí no es mala; la moda puede ser buena.

2º El cosmopolitismo de la moda es malo.

3º La moda puede ser, y ha sido en muchas épocas, poderoso instrumento de corrupción.

4º Aunque no siempre, las que llevan la orientación de la moda son malas; muchas veces sus gustos y devaneos son impuestos por mujeres poco escrupulosas y hasta del arroyo.

5º Los inventos privan demasiado en las modas en forma destructora. Por ejemplo, las tijeras y el lápiz.

6º Negocio de las revistas de moda cuyos directores pueden no tener ni garantías técnicas ni escrúpulos morales, debe así apreciarse ante sus páginas.

Glosa y comenta ampliamente esos principios con profusión de doctrina netamente cristiana, demostrando la desviación actual a la que la moda ha llevado a muchas mujeres, *esclavizándolas y ridiculizándolas*.

El terminar propuso los remedios que deben poner en práctica, entre los cuales menciona:

a) El recto, claro y sólido concepto del valor de la moda sobre los demás conceptos de las cosas de la vida.

b) La *frivolidad* es una descotización de las cosas de la vida; calcular según las reglas de la conciencia y el criterio de gente grave lo que puede o no puede concederse a la moda.

c) Solidarizaos, exclama, en este movimiento de la modestia en el vestir haciendo valer siempre vuestra amistad o preponderancia para avisar y llamar a rectificación a las equivocadas.

d) No perdáis nunca vuestra feminidad. Su pérdida os convertiría en algo dislocado, impersonal y raro.

e) No deben entregarse las señoras españolas al gusto extranjero, porque es un servilismo de gusto y de dinero en detrimento de nuestros valores patrióticos.

f) Critica las revistas extranjeras, que califica de vacuas y extra-

vagantes. ¿Por qué, dice, no procuráis vosotras hacer una revista de modas, digna, cristiana y patriótica?

Al tratar en la tercera conferencia de la «Inteligencia y sentimiento de la mujer», dividió su trabajo estudiando la capacidad de la mujer; la desorientación de su inteligencia; el sentimiento y el sentimentalismo femeninos y los casos diversos de desviación sentimental femenina. Todos ellos fueron glosados por mano maestra y con la penetrante mirada de agudo psicólogo, recomendando a las mujeres la necesidad de poseer verdaderos conocimientos de Religión, Moral, Pedagogía y en el orden material los conocimientos de los principios de Economía doméstica, de Química, de indumentaria y de cuantas modalidades se cotizan en la vida económica y práctica, y así mismo las exhortó a ser profundamente piadosas y diciendo que en modo alguno el sentimentalismo debe preponderar sobre la inteligencia, señalando el mal grave de una lengua rica y fuerte que se ha puesto a contribución de un sentimentalismo morboso que corrompe nuestras juventudes con disimulo o consentimiento de gentes que se precian de graves.

La sociología profundamente dominada por el sabio conferenciante prestó ancho campo para el desarrollo del tema «La mujer en la vida social y política», con el cual se cerraba el ciclo de estas conferencias.

Fué tratado este tema en su aspecto moral, civil y político.

La mujer moderna debe ejercitarse en los problemas de orden moral en que se ventilan todas sus actividades mucho mejor que solicitar exagerados derechos civiles, cual las sufragistas inglesas y las mujeres chinas.

Si las mujeres católicas supieran percatarse de la importancia que esto entraña, irían escalando en el camino ascendente de su reivindicación, imponiéndose con la fuerza de su feminidad, sin necesidad de mendigar unas reformas legales.

La mujer ha sido dada al hombre para ayudarla en todo; no sólo en el hogar, sino en la sociedad que es el hogar de la humanidad.

Dice que va a dar su criterio a las señoras del Comité de Reformas Sociales.

Empieza por el caso de conceder la patria potestad a la mujer cuando enviuda o pasa a segundas nupcias. Se declara conforme.

Analiza luego la segunda petición relativa a la igualdad absoluta en las justas causas de divorcio concedidas por la ley. En absoluto conforme, tal como hace la Iglesia, dice.

Sigue examinando otras peticiones del mencionado Comité, declarándose partidario de ellas, si bien opone, en algún caso, pequeños reparos.

Entra a estudiar la intervención de la mujer en la vida política, la cuestión de actualidad batallona. Deleita al auditorio explicando principios del Derecho político.

Declara como en 18 naciones las mujeres disfrutan de sufragio activo y pasivo, enumerándolas con sus distintas modalidades.

Estudia nuestra ley municipal del año 1924. Afirma que significa ya algo, aunque no se admita más que como tanteo. Se pregunta luego: ¿Deben concederse a la mujer derechos políticos?

Concepción Arenal se pronuncia en contra y otros escritores lo niegan por igual amparados en que la influencia que la mujer ejerce sobre sus familiares sería deprimente para el hombre. Enumera algunos juristas y escritores españoles y extranjeros que son de opinión contraria. ¿Quién tiene razón? La contestación es compleja.

En teoría, ha de admitirse la igualdad de derechos políticos. Hemos de afirmar con todo, en la práctica, que la mujer no es bastante culta, ni avisada para que le sea concedida la plenitud de los derechos sociales y políticos.

Me inclino a creer que no ha llegado, que tardará aún mucho a llegar la hora de ir las mujeres españolas en masa a los comicios. Debe redimirse, antes, de muchas cosas: de su dejadez y de su ignorancia políticas y de una serie de servidumbres que el modernismo ha introducido en el mundo para esclavizarla en manos de los hombres o tiranizarla en manos de la moda. En España debe abrirse paulatinamente la espita del voto, a medida que la mujer vaya preparándose para ello.

Las mujeres católicas españolas no deben desaprovechar las concesiones de que disfrutan a fin de que no las exploten las de la acera de enfrente. Aprovechad la pequeña parcela que se os ha concedido, animadas para ir a la conquista de todo el campo.

Debéis trabajar para compenetrar el corazón del hombre y de la mujer a fin de arrojar de conjunto los males del mundo.

Hace un pequeño resumen de la labor de las cuatro conferencias, que sintetiza en estas dos conclusiones:

Primera. Llenar los fines primordiales del feminismo que radican principalmente en el hogar. Haced familia, que haréis patria, exclama.

Segunda. Romper los nudos y los compromisos de tantas cintas y lazos que os tienen atadas al mundo moderno y gris.

Nuestra más sincera felicitación para el M. Iltre. Dr. Gomá y para las señoras de «La Lucha contra la Mortalidad Infantil».—M. A. E.

Remarcabilíssim ha estat l'èxit assolit pel Certamen científic i literari organitzat per les Congregacions de N. D. de les Escoles Pies i Sant Josep de Calassanç i del Sant Angel de la Guarda, residents al Col·legi de Nostra Senyora. Aquest èxit, ben merescut a causa de l'entusiasme dels organitzadors i de la vàlua dels premis oferts, es trasllueix sobretot en el nombre dels treballs rebuts, que en la present data passen ja força de 200.—M. C. A.

Con ocasión de su consagración episcopal y de su solemnísimá entrada en su querida Diócesis Ilerdense, elevamos nuestra respetuosa salutación al Ilmo. Sr. Dr. D. Manuel Irurita Almándo, cuya bendición imploramos.—M. A. E.

VIDA ACADÈMICA

DIETARI ACADEMIC (Del 16 de març al 15 d'abril)

—El dia 20 de març En Juli de Ferrer, secretari de l'Acadèmia, ha donat una conferència a l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona versant sobre «Enric Pestalozzi». El jove advocat feu un treball aciençat i notable sobretot en situar Pestalozzi al lloc que li escau en front dels grans pedagogs com Sant Josep de Calassanç, St. Joan B. La Salle, Lluís Vives, etc.

—En la sessió del 26 En Miquel Coll, President de Publicacions de la nostra entitat, va donar la seva conferència sobre «Un nou capítol dins la Història de la Literatura Catalana». Es referí el conferenciant a la interessant qüestió de l'existència de cançons de gesta catalanes i resumí l'estat actual del problema. Intervingueren en la discussió els senyors Ribelles (F) i Piqué.

—«El fideicomiso catalán» fou el tema escollit per l'advocat senyor Lluís Lasheras, acadèmic supernumerari. Fou desenrotllat els dies 2 i 9 d'Abril d'una manera que posà de relleu l'acurada preparació del jove conferenciant. Les oportunes intervencions del Srs. Tarra-dellas i Ribelles (F), en franca oposició amb algunes afirmacions del conferenciant, feren encara més interessant aquella sessió.

—Per motius imprevistos la conferència del present mes a l'Institut de Cultura es va avançar de data i, no podent-la donar el dia 10 el Dr. R. García-Haro, el substituí escaientment En Francesc de P. Ribelles Barrachina, qui parlà sobre «Las leyes y la Mujer obrera».

—Per últim cal remarcar que l'assistència dels Srs. Acadèmics a les funcions religioses de Setmana Santa ha estat notabilíssima; especialment a la Sagrada Comunió del Dijous Sant, i a la vetlla d'honor al Monument a la Capella de Ntra. Sra. de les Escoles Pies.

PROGRAMA PER AL MES DE MAIG

Dies 1, 8 i 15. —A la Capella de Ntra. Sra. a les 9 del matí seran celebrades misses en sufragi de les ànimes dels pares dels Acadèmics Srs. Salvat, Cardona i Sebastià, respectivament.

Dia 7. —El Sr. Antoni Ribelles, President de Vida Externa, donarà una conferència sobre «Psiquiatria».

Dies 14 i 15. —Tindrà lloc la celebració dels actes de clausura del curs acadèmic. En la sessió del dia 14 el nostre P. Director dirigirà la paraula als assistents. El dia 15, a les 9 del matí, hi haurà Comunió reglamentària a la Capella del Col·legi de Ntra. Sra., amb sermó preparatori pel mateix R. P. Director. Els actes de clausura seran anunciats particularment als Srs. Acadèmics en programa detallat a part.

AQUEST NUMERO DE LA ACADEMIA CALASANCIA
HA PASSAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

**Protecció absoluta per a
vostè i els seus**

La millor protecció contra
la llet adulterada o im-
pura la trobarà vostè en
l'ús de la més pura i bona
de les llets, la

**Llet Condensada
"La Lechera"**

Demani mostres i folletons gratis a la
Societat Nestlé A. E. P. A., Via Laietana, 41 - Barcelona

PATIU DELS PEUS?

“Callicida Masó Arumí”

FLASCO 1 PESSETA

y SALINOS MASÓ = Capsa, 2 pessetes

Radio Salil

Bálsamo rápido y seguro para curar los ataques de **Reuma** articular, **Reuma** nervioso localizado, **Gota**, **Ciática**, **Neuralgia**.

USO EXTERNO

Se consiguen curaciones sorprendentes

Fricciónese la parte dolorida y el alivio será inmediato.

La Perla Mallorquina

Confitería = Pastelería = Repostería

Elaboración especial, única en Barcelona, de selectas ensaimadas y pastas mallorquinas

— Grandes diplomas de honor y mérito —
Medalla de oro y copa de S. M. Alfonso XIII

Paseo Gracia, 68, Tel. 2364 G — Clarís, 48, Tel. 1866 S. P.

— y Secciones Granja Royal y Granja Royal Oriente —

CURA VEGETAL Nº

CURA
RADICAL
DE TODAS LAS
ENFERMEDADES

del
ES
TÓ
MA
GO

Ptas. 7'80
la caja
para
un mes

Digestiones lentas, difíciles;
dolores de estómago,
acidez, dispepsia,
atonía.

Una taza
después de comer
es un placer y un eficaz
digestivo que permite
comer
de todo.

Venta:

LABORATORIOS BOTANICOS Y MARINOS

Ronda Universidad, 6 - Barcelona
y Farmacias.

DEL ABATE HAMON

FARMACIA I LABORATORI

MASÓ ARUMÍ

DEL DOCTOR NADAL

(PROVEIDOR DEL F. C. BARCELONA)

Rambla de Canaletes, 1 / Carrer del Bonsuccés, 2

TELÈFON A - 570

BARCELONA

Injectables, Serums, Específics, Anàlisis, Oxígen, Fórmules
elaborades amb productes puríssims i de qualitat de les millors marques
nacionals i estrangeres.

Els ULLS DE POLL i les DURICIES desapareixen sense pe-
rill de cap mena amb el

"CALLICIDA Dr. MASÓ ARUMÍ"

Un flascó UNA pesseta.

EL DOLOR DE CABEZA

Neuralgias, lumbago, ciática, dolores ner-
viosos, reumáticos y las molestias periódi-
cas propias de la mujer

CURAN SIEMPRE CON EL

Cerebrino Mandri

NUNCA PERJUDICA

Anémicos, debilitados, neurasténicos, convalecientes, tomad el TÓNICO MANDRI

Imprenta Elzeviriana y Librería Camí A.S.

BARCELONA

IMPRENTA
Calle Torres Amat, 9

LIBRERIA
Poniente, 64

ALMACENES
Pasaje San Bernardo

Dirección por correo: Apartado N.º 421

Impresos de todas clases : Libros de texto para escuelas : Material escolar : La casa que posee mejor surtido en libros para premios, medallas y diplomas
A disposición de los clientes que los pidan, tenemos catálogos de: Sección didáctica, Sección de premios, Devocionarios y Libros de Religión

UNIÓN LIBRERA DE EDITORES, S. A.

Librería Subirana

Puertaerrisa, 14 - Apartado 203
—— BARCELONA ——

Librería

Religión, Literatura, Enseñanza, Arte, Ciencias, Medicina, etc.

Estampería

Recordatorios Primera comunión, Primera misa, defunción, etc.

Objetos de piedad

Rosarios, Cruces, Medallas, etc

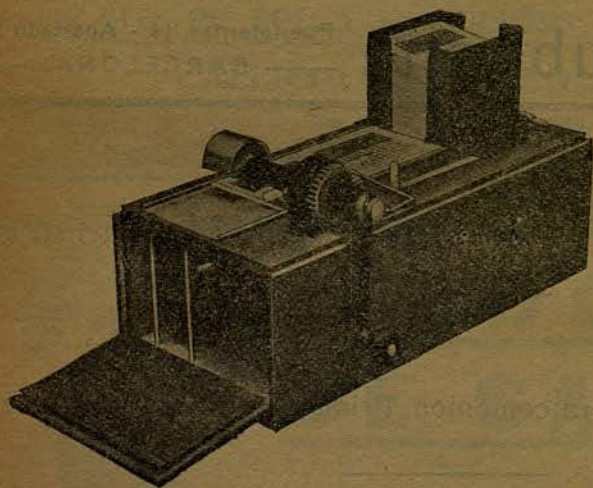
Sección de Bibliografía

Contesta gratuitamente todas las consultas sobre cualquier clase de obras. Publica periódicamente «ORTHODOXON BIBLION», revista bibliográfica que se remite gratis a quien lo solicite.

La millor màquina per a fer adreces i la mes econòmica

La màquina amb tots els accessoris
y 1000 clixés per a 1000 adreces,

550 pessetes

Mobles d'acer

**Màquines
Multicopistes**

**Organització
d'oficines**

RONEO IBÉRICA S. A.

VIA LAYETANA, 51

Tel. 1065 - A

BARCELONA

Abogados y Estudiantes de Derecho

Adquieran la imprescindible obra "**Cuerpo del Derecho Civil Romano**", de García del Corral. Son seis hermosos volúmenes en 4.º y su precio es de 150 pts. en rústica y 183 encuadernados. Pídalos a su librero o a *Editorial Lux*, Consejo de Ciento, 347, Barcelona.

Puede adquirirlo a plazos con un 10 % de aumento.

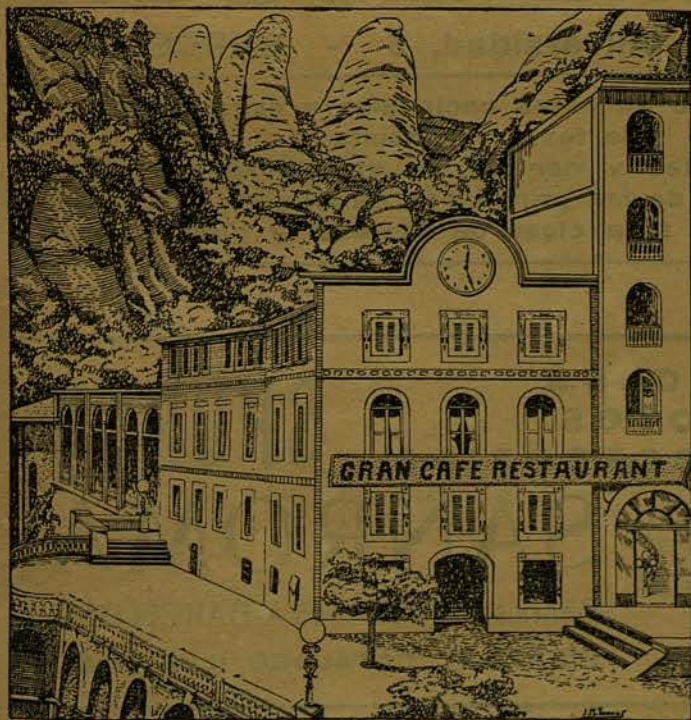
NELLIE I ALTRES CONTES

per R. NEGRE BALET

3 Pessetes

Es una història d'amor y patriotisme . L'autor no és únicament un bon escriptor, sino també un bon psicòleg.

De venda en les principals llibreries i a l'«Editorial Mentora», Rosselló, 154

~~~~~

MONTSERRAT

RESTAURANT
DEL
MONASTERIO

SITUADO EN EL RECINTO
DEL REAL MONASTERIO

PERELLÓ & BUSQUETS

Salones de Injo para
banquetes de boda

Situación y belleza únicas

ENCARGOS EN BARCELONA

Pza. Cataluña, 9, 5.º, 60

Teléfono 3295-A

~~~~~

El pequeño **STUDEBAKER**

Tipo "HERSKINE-SIX"

Modelo Europeo

10 litros los 100 kilóm. — 6 cilindros — 12 HP.

Velocidad 100 kilóm. por hora

*El más pequeño de los automóviles americanos — Por sus líneas,
sólida construcción, confort y rendimiento, constituye
el éxito indiscutible en el Salón de París*

PEDID PRUEBAS e informes al SALÓN STUDEBAKER

Paseo de Gracia, 54

Teléf. 3062 A

Librería BOSCH

Ronda de la Universidad, 5 - BARCELONA

**Gran surtido en obras nacionales y extranjeras
de texto y consulta
para Facultades y centros de enseñanza superior
Corresponsales de las principales editoriales del mundo
Suscripciones a toda clase de Revistas y publicaciones**

**CICLOS
MOTOS
ACCESORIOS**

SPORTS

SANROMÁ

Balmes, 62-Tel. 1445 A-BARCELONA

PÍDASE EL CATÁLOGO ILUSTRADO

LLET CONDENSADA

MARCA

EL PAGÈS

ES LA MILLOR

DE

TOTES

Escuelas Pias de Olor

Colonia Escolar de Verano

Este Colegio ofrece su Internado a los niños
a quienes convenga pasar las vacaciones de
verano en la montaña y cuyos padres no
puedan personalmente acompañarles.

A una hora, en automóvil, desde San Juan de
las Abadesas y a dos horas desde Figueras.

Estación de término del ferrocarril de Gerona a Olor

La **Leche Condensada** Marca «**EL NIÑO**», con toda

su crema y elaborada con arreglo a los más modernos procedimientos científicos, reúne toda clase de garantías.

Reemplaza ventajosamente a la leche fresca en todos los casos en que esta se emplea.

La **Leche Condensada** marca «**EL NIÑO**» por su gran potencia nutritiva no tiene rival para la más perfecta alimentación de los niños.

Es por excelencia la leche del hogar, y por lo tanto no debe faltar en el suyo.

Pruebe hoy mismo la **Leche Condensada** Marca «**EL NIÑO**» y quedará plenamente convencido de su alta e insuperable calidad.

Leche Condensada Marca "EL NIÑO"

ES LA MEJOR

Solicite muestras y folletos gratis de la Sociedad Lechera Montañesa, S. A.,
Plaza de Cataluña, 17, Barcelona

Pompas Fúnebres "La Condal, S. A."

Central y Oficinas: RAMBLA CATALUÑA, 15

Teléfono 1027 A

Teléfono 1078 A

Talleres y Garage: GERONA, 11 (chaffán Ausias March)

Servicio permanente - 30 Sucursales con teléfono

Personal práctico; magnífico coche HISPANO para traslados

La más acreditada e importante de Barcelona

oooooooooooooooooooo

"ÆTERNITAS"

Nuevo procedimiento para la conservación y
embalsamamiento de cadáveres

Aprobado por R. O. de 21 de Junio de 1924

**SIN INTERVENCIÓN QUIRÚRGICA ALGUNA
SIN QUITAR LA ROPA DEL CADÁVER
RESPETANDO SU SAGRADA INTANGIBILIDAD**

Para adultos, desde 1,500 pesetas

Para párvulos, desde 950 .

Representante en Barcelona:

Pompas Fúnebres LA CONDAL, S. A.